Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 4 июль 1968 йил, пайшанба ◆ № 154 (14.016). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАДАН мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашаётган Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи» колхозида ғўза парвариши ҳар қачонгидан ҳам қизитиб юборилди. Агротехника муддатларида ўтказилаётган тадбирлар яхши самара бермоқда. Катта-катта майдонларда ғўза текис гулга киряпти. Сиз юқоридаги суратда биринчи бригада бошлиғи Ю. Омонов (чапдан) ва колхоз партия ташкилотининг секретари Н. Қирғизов ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. ВОРОПАЕВ фотоси.

ОҚҚУРҒОН районидаги Димитров номли колхознинг Акбар Мираҳмедов бошлиқ звеноси бу йил гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқда. Яхши парвариш қилинаётган ғўзалар ҳозир текис гуллай бошлади. Пастдаги суратда ўртоқ Акбар Мираҳмедов ғўза қатор ораларини юмшатмоқда.

А. ТУРАЕВ фотоси.

Мукофотлар топширилди

Тошкентдаги саноат корхоналарининг кекса кадр ишчилари 3 июлда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумига келишди. Уларга тантанали вазиятда республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари топширилди. Улар кўп йил мобайнида қилган фидокорона меҳнатлари учун шу мукофотларга сазовор бўлган эдилар. Алоқачилар, давлат кончилик техника назорати ходимлари ва бошқа бир қанча ташкилотларнинг ходимлари ҳам шундай мукофотлар олдилар.

Фан ва маданият арбоблари, халқ хўжалик мутахассисларининг катта группасига Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқлар ва кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар берилди.

Республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин мукофотларни топшириб, ўртоқларга сиҳат-саломатлик, ишда янги муваффақиятлар тилади. Мукофотланганлар ўз ишларига юксак баҳо берилганлиги учун партия ва ҳукуматга самимий миннатдорчилик билдирдилар. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК МИТИНГИ

Совет — венгер дўстлиги ва қардошлиги 3 июлда Москва жамоатчилигининг Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси билан учрашувида янги куч билан намоён бўлди. Кремлдаги Съездлар саройида ўтказилган совет — венгер дўстлиги митингига 6 мингга яқин киши — ишчилар, хизматчилар, партия ва совет ходимлари, студентлар, жамоат арбоблари, фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари тўпланишди.

Сарой зали Венгрия Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган эди.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадарни, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ене Фокни, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари Дьердь Ацелни ва бошқаларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ҳамма томонидан қизғин кутиб олинган Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ва бошқа ўртоқлар венгриялик дўстлар билан президиумдан жой олдилар.

Митингни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин очди. В. В. Гришин Москва меҳнаткашлари номидан венгер дўстларимизга ва улар орқали бутун венгер халқига социализм қурилишида, Венгрия Социалистик ишчи партияси IX съездининг қарорларини бажаришда янги муваффақиятларни қўлга киритишни чин кўнгилдан тилади.

Залда ҳар иккала қардош мамлакат давлат гимнларининг садолари янгради.

Шундан кейин ТЭЦ-20 машинисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Моисеев, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг директори, Совет—Венгрия дўстлиги жамияти марказий правлениесининг раиси, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати П. Н. Федосеев, Москвадаги 69-мактабнинг тарих ўқитувчиси В. Н. Тарасова нутқ сўзладилар.

Раислик қилувчи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга сўз берди.

Залда гулдурос, давомли қарсаклар бошланди.

Азиз ўртоқлар ва дўстлар! Ҳурматли москваликлар! — деди Л. И. Брежнев.

Бизнинг пойтахтимиз қардош Венгриядан келган меҳмонларни Москвага хос шоду-ҳуррамлик билан яна қизғин ва самимий кутиб олаётир. Партиямизнинг Марказий Комитети номидан, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан, шу залда ҳозир бўлган барча москваликлар номидан венгриялик азиз дўстларимиз—Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош Кадарни, Венгрия Халқ Республикаси ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси ўртоқ Ене Фокни, Венгрия партия-ҳукумат делегациясининг барча аъзоларини самимий табриклайман. Азиз дўстлар, Совет Иттифоқига қилган визитингизни партияларимизни, давлатларимизни, халқларимизни бирлаштириб турган қардошларча муносабатларни, дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ва кучайтиришда янги муҳим босқич деб ҳисоблаймиз.

Венгрия делегацияси билан олиб борган музокараларимиз, дейди Л. И. Брежнев, халқаро ҳаётнинг асосий проблемалари юзасидан партияларимиз ва ҳукуматларимизнинг қарашлари тамомила бир хил эканлигини яна бир марта тасдиқлади. Бу музокаралар совет—венгер муносабатларига доир бир қанча муҳим масалаларни муҳокама қилиш ва мамлакатларимиздаги ички қурилишнинг галдаги баъзи вазифаларини ҳал этиш тажрибасини айрибошлаш имконини берди.

Совет Иттифоқининг коммунистлари ва бутун халқимиз социализм қурилишида Венгрия Халқ Республикаси эришган катта муваффақиятлар билан қувонадилар. Совет кишилари қардош Венгрия партияси ва ҳукумати раҳбарларининг, шу ерда ҳозир бўлган азиз меҳмонларимиз Янош Кадар ва Ене Фок ўртоқларнинг ана шу муваффақиятларни қўлга киритишдаги буюк хизматларини яхши биладилар ва ғоят қадрлайдилар.

Янги Венгриянинг буюк муваффақиятларини шу жиҳатдан ҳам кўпроқ ҳурмат қиламизки, 12 йил муқаддам, ички ва халқаро реакция кучлари Венгриядаги социализм позицияларига жон-жаҳди билан ҳужум қилган вақтда венгер коммунистлари ва мамлакатингиздаги барча меҳнаткашлар қандай синовларни бошдан кечирганлигини биламиз ва яхши эсда тутамиз.

Нотиқ сўзини давом эттириб айтадики, коммунистлар, барча совет кишилари ўтган йилларда эришилган буюк ғалабаларга таяниб, коммунистик қурилиш планлари ва вазифаларини амалга ошириш соҳасида жуда катта иш қилмоқдалар.

Социалистик хўжалик юритишнинг ленинча принципларини изчиллик билан қўлланиш ва янада ривожлантириш, барча ходимларнинг ижодий ташаббуси ва активлигини рағбатлантириш, ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатларини жадаллаштириш учун янги имкониятлар очиб берди. Беш йиллик план топшириқлари муддатидан илгари бажарилади деб ўйлаш учун ҳамма асосларимиз бор.

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ҳам ижобий силжишлар рўй берди. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайди. Колхоз ва совхозларнинг экономикаси бирмунча мустаҳкамланди.

Социалистик экономиканинг юксалиши меҳнаткашлар реал даромадларининг анча ўсишини таъминлади.

Совет халқининг эришган муваффақиятлари ленинча Коммунистик партиянинг фаолияти билан чамбарчас боғланган. Жамиятнинг барча табақалари партиянинг сиёсатини тамомила маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар, деди Л. И. Брежнев. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳам, Венгрия Социалистик ишчи партияси ҳам қардош социалистик мамлакатларнинг ҳар томонлама мустаҳкам ҳамкорлигини муваффақиятли суратда социализм қуришнинг муҳим шарти деб ҳисоблайдилар. Бизнинг партияларимиз бир-бирлари билан маҳкам алоқа боғлаб, социалистик ҳамдўстлик ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлигини мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб бормоқдалар. Бизнинг давлатларимиз халқаро майдонда ҳамжиҳат бўлиб бирга ҳаракат қилмоқдалар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

Доклад юзасидан бошланган музокараларда Москва шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири Г. Л. Асеев биринчи бўлиб сўзга чиқди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг съездимизга йўллаган табригида, деди у, барча халқ маорифи ходимларининг меҳнатига юксак баҳо берилган. Партия ва халқ бизга катта ишонч билдирди. Барча совет педагоглари каби Москва муаллимлари ҳам мактаб тўғрисида қилинаётган доимий ғамхўрлик учун партия ва ҳукуматга чин кўнгилдан ташаккур айтадилар.

Киевдаги 82-мактаб муаллимаси Н. А. Циганенко Украина педагоглари номидан сўзга чиқди.

Минск шаҳридаги 91-ўрта мактаб муаллимаси Р. Г. Борисова сўзга чиқиб айтдики, белорус халқи ўз ҳаётидаги, ўз тарихидаги катта воқеага — республиканинг 50 йиллигига ҳозирланмоқда. Янги социалистик маданиятни ривожлантиришда мактабнинг тутган ўрни катта. Ёш авлодни тарбиялаш муваффақиятини аввало муаллим таъминлаб беради.

Қозоғистондаги «Ленинский путь» номли ўрта мактаб муаллимаси Р. Т. Тиесова ўз нутқини интернационал тарбия вазифаларига бағишлади.

Боку шаҳридаги 190-мактаб директори С. А. Тағиева мамлакатимизда муаллим бутун халқнинг диққат марказида эканлиги ҳақида гапирди.

Танаффусдан кейин бошланган кечки мажлисда М. А. Прокофьев докладини муҳокама қилиш давом эттирилди.

СССР педагогика Фанлари академиясининг президенти В. М. Хвостов ўзининг нутқида уқтириб айтдики, социалистик жамиятнинг табиати билимга мисли кўрилмаган интилиш туғдиради. Таълим ва тарбиянинг роли ўсиб бораётганлиги педагогика фанининг аҳамиятини ҳам оширмоқда. Ҳозирги вақтда академиянинг олимлари КПСС XXIII съездининг умумий ўрта таълимга ўтиш тўғрисидаги директиваларини бажариш билан алоқадор бўлган илмий проблемаларни ишлаб чиқмоқдалар. Ёшларни бўлажак меҳнат фаолиятига тайёрлаш воситаси бўлган мактабларни политехниклаш катта аҳамият касб қилмоқда. Академия ижтимоий фанларни ўқитиш даражасини оширишга алоҳида ғамхўрлик қилмоқда.

Ереваидаги Горький номли мактаб муаллими В. П. Арутюнян съездни Арманистоннинг маориф ходимлари номидан табриклади.

Нотиқ олий ўқув юртларининг мактаб таълимига илмий таъсир ўтказишдаги ҳал этилмаган бир қанча масалаларига тўхталиб ўтди.

РСФСР маориф министри А. И. Даниловга сўз берилади. Нотиқ айтдики, совет маориф системаси чинакам умумхалқ системасидир. Мактабимизнинг 50 йиллик йўлида Маркс-ча-ленинча методология унга тўғри компас бўлиб келди ва бўлиб турибди. Шу компасга амал қилаётган муаллимларимиз жуда қисқа муддат ичида миллион-миллион одамларни билим чўққиларига олиб чиқдилар. Совет педагогикаси умумназариясининг қоидалари ўрта умумий таълим мактаблари ишини янада яхшилаш учун негиз бўла олади.

СССР ёзувчилар союзи правлениесининг секретари С. Михалков минбарга чиқади. Ҳамма нарса болалик давридан бошланади, деди у. Ҳар бир киши қалбида ота-онанинг сиймоси билан бир қаторда муаллим сиймоси мактабнинг биринчи синфидан бошлаб жой олади. Мактаб каби бизнинг совет адабиётимиз ҳам болаларни олға бошлаб боради, уларнинг ҳаёт йўлини танлаб олишларига ёрдамлашади. Биз ҳаммамиз ёзувчилар билан муаллимлар битта идеология фронтининг жангчиларимиз.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Р. Нишонов мактаблар қурилишини кенгайтириш масалаларига тўхталиб ўтди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 7 мингта умумий таълим мактаби бор, бу мактабларда 2,5 миллиондан кўпроқ бола ўқимоқда.

Молдавиянинг Тирасполь районидаги ўрта мактаб муаллимаси Н. П. Завтур ҳам сўзлади.

Болгария халқ маорифи министри Ганчо Ганев съезд делегатларини табриклади.

Муаллимларнинг Бутуниттифоқ съезди 3 июлда ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

ҚОРАКЎЛ ҒАЛЛАЗОРЛАРИДА

Бухоронинг жанубий районларидан бири — Қоракўл ғаллазорларида комбайнлар тиним билмай ишлаб турибди. Беш йилликнинг учинчи йилида дон етиштиришни 33000 центнерга етказиш йўлида жавлон ураётган район деҳқонлари мўл ҳосилни ўриб-йиғиб олишга пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришган эдилар. Халқимизда «Эрта ўрган хирмон қилур, кечга қолган армон қилур», деган ҳикматли гап бор. Қоракўлликлар ўрим-йиғимда армонда қолмаслик, дон ва сомонни тезроқ саранжом-саришталаб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Механизатор-комбайнчилар маслаҳатни бир жойга қўйиб, ҳар смена учун алоҳида-алоҳида график белгилаб чиқдилар. Нормани ошириб бажарган, донни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишда алоҳида ибрат кўрсатган кишилар иш ҳақидан ташқари мукофот оляптилар.

«Октябрь» колхозининг ғаллазорлари Сайёт чўлига туташиб кетган. Далага етиб борганимизда ҳаво исиб, ҳарорат тобора кўтарилаётган эди. Чўл шамоли худди тандирдан пуркалаётган оловдай эсади. Аммо, бу қийинчилик колхоз ғаллакорларининг иродасини букаётгани йўқ. Улар халқ бойлиги — донни сира нобуд қилмай, йиғиб-янчиб давлат омборига жўнатмоқдалар.

— Комбайнчилар ўртасида моддий манфаатдорлик принципининг тўғри амалга оширилиши, — дейди бригада бошлиғи Эшонқул Ниёзов, — ўрим-йиғим ишларини тезлаштиришда муҳим омил бўлаётир. Биз ҳар бир комбайнчи, шофер ва бошқаларга қулай шарт-шароит яратиб берганмиз. Уларга тўрт маҳал иссиқ-овқат, яхна чой, мева-чева етказиб бериб турибмиз. Натижада ишимизнинг унуми кун сайин ортиб бормоқда...

Ғаллазорда ишлаб турган комбайнлардан бири хирмон яқинига келиб тўхтади. Уни моҳир механизатор-комбайнчи Авез Ҳамроев бошқариб келди.

— Эрталабдан буён икки гектарча майдондаги ғаллани ўриб-янчиб бердим, — дея юзидаги мунчоқ-мунчоқ тер томчиларини артди Авез Ҳамроев. — ҳамкасбим Мурод Наврўзов ҳам шу комбайнда ишлайди. Биз мавсумда 400 гектар ердаги ғаллани ўриб-янчиб бериш мажбуриятини олганмиз.

Колхоз комбайнчилари хирмонга тоғ-тоғ олтин дон тўкиб, кўпчилик ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Ғаллакорлар ишда сифатга катта эътибор бермоқдалар. Ҳар бир пайкалдаги ғалла ўриб-янчиб бўлингач, махсус комиссия ўша пайкални кўздан кечириб чиқади. Натижаси механизатор-комбайнчиларнинг қисқа муддатли йиғилишида муҳокама қилиниб, ютуқлар оммалаштирилади, камчиликларни такрорламаслик тадбирлари ишлаб чиқилади. Бу йил 3500 центнер дон йиғиштириб олиш, чорва моллар учун кўплаб сомон, ем-хашак жамғаришга енг шимарган хўжалик деҳқонларининг ғайрат-шижоати тобора жўш урмоқда.

Шу райондаги «Ленинград», «Правда», «Ленин йўли» колхозларида ҳам ғалла ўрим-йиғими кун сайин, соат сайин авж олдирилмоқда. Барча хўжаликларда ишлаб турган комбайнлар ёнига юк машинаси ва сомон тўпловчи агрегат қўшиб ишлатилаётир. Ғаллазордан машинага ортилган дон давлат омборларига, сомони чорвачилик фермаларига пешма-пеш жўнатилаётир. Доннинг хирмонда, сомоннинг пайкалда тўпланиб қолишига йўл қўйилмайди.

Қоракўллик олтин бошоқ ижодкорларининг она-Ватанга кўпроқ дон етказиб бериш йўлидаги фидокорона меҳнати, ғайрат ва шижоатлари [illegible] воҳага ёйилмоқда. Хирмон-хирмон дон тўплаб, эл-юрт бойлигига-бойлик қўшаётган азамат ғаллакорлар меҳнатда эришаётган барча ғалабаларини улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига [illegible]ламоқдалар.

Б. МАҲМУ[illegible], Т. НАЗ[illegible],
«Совет Ўзбекист[illegible]» [illegible]сус мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Кўп йиллик, самарали меҳнат фаолияти учун ҳамда 60 ёшга тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари ва Госплан аъзоси Владимир Николаевич **Куликов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ЯНГИ МАРРАЛАР

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Ленинград» колхози Свердлов районидагина эмас, Бухоро областидаги сертармоқ йирик хўжаликлардан бири. Хўжаликда етти хазинанинг бири — паррандачиликка ҳам алоҳида эътибор беряпти.

Паррандачилик фермаси беш йилликнинг учинчи йилида давлатга 27 минг дона тухум, [illegible] неча юз центнер гўшт етказиб бериш мажбуриятини олган [illegible]. Ҳозирнинг ўзидаёқ давлатга [illegible] тухум сотиш икки йиллик [illegible] ошириб бажарилди. Моҳир [illegible] рандачилардан давлат тай[illegible] ташкилотлари пландаги 27 [illegible] дона ўрнига салкам 60 минг дона тухум қабул қилиб олди.

ФОТИМАХОН — УСТА ДЕҲҚОН

Фотимахон Қодированн фақат «Риштон» совхозининг коллективигина эмас, балки Риштон районининг ҳамма деҳқонлари уста деҳқон, миришкор пахтакор дейишади. Одам меҳнати билан танилмаса, мўл ҳосил соҳибига лойиқ иш қилмаса, элга танилмаса номи улуғланмайди, иззат-ҳурмат қозонмайди. Меҳнатсеварлик, одамийлик, кишиларга меҳрибонлик, каттаю кичикка ғамхўрлик, ўзининг ҳузур-ҳаловатидан воз кечиб, коллективнинг, хўжаликнинг, давлатнинг манфаатини ҳаммадан устун қўйиш, шу йўлда жон куйдириш Фотимахоннинг фазилати.

Бу аёл илгари оддий ишчи эди. Бир неча йил пахтазорда ҳозирги ўз коллективи аъзолари билан ёнма-ён туриб ишлади. Баҳорда ғўзани ягана, ёзда ўтоқ ва чеканка қилди, кузда пахта терди. Аммо ўша кезларда тиришқоқлиги, ишнинг кўзини билиши, ақл-идрок билан ҳаракат қилиши, кези келса бригада ва бўлим бошлиқларига маслаҳат бериши билан алоҳида ажралиб турарди. Шу туфайли 1959 йили Фотимахон бригадир қилиб тайинланди. Илгари қолоқлар сафида юрадиган бригада бир йилдаёқ пешқадам бўлиб олди. Ҳар гектар ердан 27,5 центнердан ҳосил олинди. План анча ошириб бажарилди. Ҳосилдорлик кескин ошди. Чунки, Фотимахон коллективнинг меҳнатини, курашини тўғри ташкил эта олди. Бригадада ғўза парвариши намунали йўлга қўйилди, агротехника тадбирлари илғорлар тажрибасига таянган ҳолда мукаммал амалга оширилди. Ҳар туп ғўзада кўпроқ ҳосил тўпланди, у барвақт етилтирилди ва қисқа муддатда териб олинди.

Ҳосилдорлик ошиб, ялпи ҳосил кўпайганлиги, даромаднинг ҳам кўтарилишига имкон берди. Бригада ишчиларининг ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдорлиги кучайди. Уларнинг ерга, ўз касби-корларига муҳаббатлари зўрайди ва янги, юксак марраларни кўзлаб ишладилар.

Бригада эришган дастлабки муваффақият катта мақсад йўлида қўйилган дадил қадам эди. Йиллар ўтган сайин бригадирнинг раҳбарлик, ташкилотчилик маҳорати ошиб борди. У энди ўз коллективини ҳосилдорликни тинмай кўтариш, пахта етиштиришни тағин ҳам кўпайтириш, деҳқончилик маданиятини ошириш ва комплекс механизацияни кенг жорий этиш учун курашга дадиллик билан бошлаб борадиган бўлиб қолди. Бригада олға интилаверди, унга зафар ёр бўлаверди.

Партия ва ҳукумат бригада пахтакорларининг муваффақиятини юксак баҳоладилар. Унинг раҳбари Фотимахон Қодирова 1959 йили «Ҳурмат Белгиси» ва 1960 йили Меҳнат Қизил Байроқ орденлари билан мукофотланди.

Фотимахон 1963 йилдан буён совхознинг Ленин номли бўлимига раҳбарлик қиляпти. Бригадага нисбатан бўлимнинг ташвиши кўпроқ, албатта. Пахта майдони ҳам бир неча баравар катта. Пилла, мева ҳам кўпроқ етиштирилади. Уни бошқариш, илгари ўзи қатори бригадир бўлган кишилар билан, пахтакор, соҳибкор, пиллачилар билан муомала қилиш, уларнинг кўнглига йўл топиш керак. Бу Фотимахонни кўп ўйлантирди. У бўлимни қабул қилиб олгач, дастлабки кунларда кундузи дала айланса, ишни ташкил қилиш, гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда юз берган камчиликларни бартараф этиш билан овора бўлса, кечалари ўзи ўйлаган янги режаларни пишиқтириш, уни амалга ошириш йўлларини изларди.

Қилинган ҳаракат, олға томон интилиш ўз самарасини берди. Бир йил ичида пахтанинг ҳосилдорлиги 2,5 центнер ошди, пахта тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Давлатга пландагидан анча кўп пилла, мева етказиб берилди. 1965 йили гектаридан 23,5 центнер ўрнига 25,2 центнердан, 1966 йили эса 27 центнердан ҳосил олинди. Бултур ҳам бўлим пахтакорларининг хирмони баракали бўлди.

Бу йил бўлимда 840 гектар майдонда пахта етиштирилмоқда. Чигит қисқа муддатда экиб [illegible] бир текис ундириб олинди. Тўла гектарлар ҳосил [illegible] қилинди. Ягана тез ва сифатли тугаллан[illegible]ди. Ҳозир ғўзанинг [illegible] комплекс парвариши давом [illegible]тирилмоқда. Экин [illegible] [illegible]ланиб, кун сайин [illegible] қўшиляпти. Р. Худой[illegible] [illegible] Элибоев ўртоқлар [illegible] [illegible] гадаларнинг ғўзаси қимизни[illegible] бошлади. [illegible]

— Бўлимимиз [illegible] ва [illegible] — дейди Ф. Қоди[illegible] [illegible] йил гектаридан 30 [illegible] «оқ олтин» [illegible] сўз беришган. Ғўза[illegible] вожи яхши. Кўчат [illegible] тўлиқ. Экинни наму[illegible] риш қилиб, унинг се[illegible] либ ўсишига эришамиз[illegible] бу — мўл ҳосилнинг [illegible] дир.

З. [illegible],
«Совет Ўзбекистони» [illegible] сиз мухбири.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК МИТИНГИ

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи билан Венгрия ҳамкорлиги партия ва давлат ҳаётининг ҳамма соҳаларида муваффақиятли суратда ривожланиб бормоқда. Иқтисодий алоқалар кенгаймоқда ва бу алоқаларнинг формалари такомиллашиб бормоқда.

Кўп иш қилинди, кўп иш қилинмоқда, лекин ҳали яна кўп иш қилиниши керак. Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг Совет Иттифоқига қилган визити натижасида мамлакатларимизнинг ҳамкорлиги янада кенгайиб боражагига аминмиз.

Халқларимизнинг бунёдкорлик ишлари мураккаб халқаро вазиятда ривожланиб боряпти. Бир томондан, тинчлик, демократия ва социализм кучлари билан, иккинчи томондан, реакция, империализм кучлари ўртасидаги кескин кураш давом этмоқда, деб таъкидлайди сўнгра КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. Ҳар қандай синфий кураш каби бу кураш ҳам ишчилар синфидан меҳнаткашлардан, барча коммунистлардан ғоят зўр ҳушёрлик ва уюшқоқликни, империалистик реакцияни жиловлаб қўйиш учун бамаслаҳат актив ҳаракат қилишни талаб этади.

Кейинги вақтлардаги воқеалар капитализм системаси жиддий ларзаларнинг янги палласига кирганлигини кўрсатади.

Социал ва ирқий низолар ҳозирги замон капитализмининг қалъаси бўлган Америка Қўшма Штатини кемираяпти. Америка раҳбарларининг АҚШда «буюк жамият» қуриш йўлидаги уринишлари бутун дунёнинг кўз олдида барбод бўлди. Америкаликларга ваъда қилинган «ялпи фаровонлик» ирқчиликни авж олдириш, жабр-зулм ва террорни кучайтириш, ҳарбий авантюралар сиёсатидан иборат бўлиб қолдики, булар Америка халқидан неча минглаб кишининг ёстиғини қуритди. Дарҳақиқат, монополистик Америка таназзулга юз тутмоқда. Аммо, унинг ўрнига муқаррар бошқа Америка — меҳнаткаш халқ Америкаси келади. Меҳнаткаш халқ Америкаси қай тариқа мустаҳкамланиб кўтарилиб бораётганлигини кўриб турибмиз. Биз граждавлик ҳуқуқлари учун ҳаракат кенгайиб бораётганлигини кўриб турибмиз. Келгусидаги Қўшма Штатларнинг хўжайини бўладиган ишчилар синфининг садоси тобора баланд кўтарилаётганлигини эшитиб турибмиз.

Европадаги энг йирик капиталистик мамлакатлар ҳам, деб уқтириб ўтади нотиқ, жиддий қийинчиликларга дуч келди. Милитаризм ва реваншизм кучлари активлашиб бораётган Германия Федератив Республикасида худди АҚШ да бўлганидек салбий сиёсий кайфиятлар авж олмоқда. Бонн маъмурларининг очиқдан-очиқ ҳомийлик қилиши билан реваншчи ташкилотлар ва уюшмалар жиноий ишларини давом эттирмоқдалар, бошқа давлатларга қарашли ерлар ошкора талаб қилинмоқда. Германия Федератив республикасида фавқулодда қонунларнинг қабул қилинганлиги меҳнаткашларнинг сиёсий ва социал ҳуқуқларини чеклаш, прогрессив партияларни, прогрессив касаба союзлари ва жамоат ташкилотларини бостириш йўлидаги янги қадам бўлди.

Милитаризм ва фашизмни тиклаш сиёсатига қарши, «фавқулодда қонунлар»га қарши оммавий норозилик, Ғарбий Германиянинг ҳамма қисмларига ёйилиб кетган митинг ва намойишлар Ғарбий Германия ишчилар синфи, барча прогрессив кучлари гитлерчилар «рейхи»нинг фожиали даврининг такрорланишини истамаганликларини исбот қилади.

Франция ўз кўлами жиҳатидан мисли кўрилмаган жуда кескин синфий жанглар майдони бўлиб қолди. Франция ишчилар синфи, Француз Коммунистик партияси курашга бошчилик қилмоқда.

[illegible] Британия кескин молиявий [illegible]лик гирдобига тушиб [illegible]алиядаги «сўл марказ[illegible]лицияси» деб аталган [illegible]рбод бўлиб, унинг [illegible] қолди.

[illegible]ифоқи Коммунистик [illegible]питал мамлакатлари[illegible]мунистлар билан, ишчи[illegible]фи билан, барча меҳнат[illegible]лар билан қардошларча бир[illegible]м эканлигини изҳор қилади. [illegible]з қардош ва дўстларимизнинг [illegible]олетариат манфаатларини кўз[illegible]б, меҳнаткаш халқ манфаатла[illegible]ни кўзлаб олиб бораётган ҳақ[illegible]ний курашларида янги муваф[illegible]ят ва янги ғалабаларга эри[illegible]ларини тилаймиз. Тараққий [illegible]й капиталистик мамлакатлар[illegible] ишчилар синфининг, меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ўсаётганлиги — замонамизнинг байроғидир. Бу эса, капитализмнинг иши тобора ёмонлашиб бораётганлигини кўрсатади.

Империалистик мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари демократик кучларни бостириш ва [illegible]талитар тартибларни ўрнатиш [illegible]лан бир қаторда ташқи аван[illegible]ралардан, халқаро кескинлик[illegible] авж олдириш йўли билан мушкул аҳволдан қутулмоқчи бўладилар.

Америка империализми Вьетнамда аввалгидек ҳозирда ҳам кучдан фойдаланишга, масалани уруш йўли билан ҳал этишга умид боғламоқда.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар барча прогрессив кучлар билан биргаликда қаҳрамон Вьетнамнинг озодлик ва мустақиллик йўлидаги ҳаққоний курашини қўллаб келди, ҳозирда ҳам қўлламоқда ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверади. Биз курашаётган Вьетнамнинг империалистик агрессияга қарши, ўз ҳаётини вьетнамликларнинг ўзлари истаганча қуриш ҳуқуқи учун олиб бораётган курашига бундан буён ҳам зарур ёрдамни бераверамиз.

Яқин Шарқдаги кескинлик ҳам барҳам топгани йўқ. Бунинг учун АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги империалистлардан мадад олаётган Исроил экстремистлари жавобгардир.

Бизнинг араб дўстларимиз бундан буён ҳам зарур бўлган ҳамма ёрдам ва мададни беришимизга амин бўла оладилар. Ҳақиқат араб халқлари томонидадир, уларнинг ҳаққоний иши тантана қилади.

Бизнинг партиямиз, Совет Иттифоқи ҳукумати КПСС XXIII съездининг қарорларига, партиямиз Марказий Комитети Пленумининг қарорларига амал қилиб, халқ манфаатларини кўзлаб, деди Л. И. Брежнев, империализмнинг агрессив сиёсатига қарши чиқиш учун, социализм ва коммунизм қуриш манфаатларига, халқларнинг миллий ва социал озодлиги манфаатларига энг кўп мувофиқ бўлган халқаро вазиятни вужудга келтириш учун барча восита ва имкониятлардан фойдаланмоқдалар. Совет Иттифоқи халқаро муносабатларда тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Аммо бизнинг мамлакатимиз империализмнинг халқаро майдонда талончилик қилиш, ўзгаларнинг ишларига аралашиш йўлидаги уринишларига йўл қўймаяди ва ҳеч қачон йўл қўймайди. Совет Иттифоқи урушни бошлаб берувчиларга бундан буён ҳам қаттиқ зарба беради, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, халқларнинг озодлиги ва мустақиллиги учун, демократия ва социализм учун курашаётганларни қўллаб-қувватлайверади.

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, инсониятни жаҳон ядро уруши хавфидан халос қилиш учун кураш — бошқа социалистик мамлакатлар каби Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг асосий таркибий қисмларидан биридир.

Ҳозирги кунда биз бу йўлда янги муҳим марраға чиқиб олдик, деб айтиш мумкин. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома давлатларнинг кўп йиллар мобайнида зўр бериб қилган ҳаракатлари самарасидир. Мамлакатларнинг кўпчилиги бу шартномани маъқуллади. Бу шартнома 1 июлдан бошлаб имзолаш учун тақдим этилди. Бу — ленинча ташқи сиёсатимизнинг катта ютуғидир.

Биз барча давлатларни ана шу муҳим ҳужжатга имзо чекишга ва шартноманинг мумкин қадар тезроқ кучга кириб, тинчлик ва тараққиёт йўлида хизмат қила бошлаши учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўришга чақирамиз.

Бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашни кўзда тутган, ўз сиёсатига содиқ бўлган Совет ҳукумати қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланишнинг кечиктириб бўлмайдиган баъзи конкрет чоралари тўғрисидаги меморандумни яқинда барча давлатларга юборди. Совет Иттифоқи билан АҚШ ҳужумкор стратегик ядро қуролини элтиб қўйиш системаларини ва баллистик ракеталардан мудофаа системаларини комплекс равишда чеклаб қўйиш ва қисқартириш хусусида фикрлашиб олиш тўғрисида ҳам бир битимга келишди.

Европада коллектив хавфсизлик таъсирчан системасини вужудга келтириш Совет Иттифоқи учун, шунингдек Европадаги барча давлатлар учун муҳим аҳамиятга эгадир. Германия Демократик Республикаси ҳам, Германия Федератив Республикаси ҳам ана шу коллектив хавфсизлик системасининг тўла ҳуқуқли қатнашчилари бўлмоғи керак.

Турмуш шуни талаб қилмоқдаки, деди Л. И. Брежнев, барча тинчлик тарафдорларининг, демократия, миллий мустақиллик, социал тараққиёт тарафдорларининг қудратли, жипслашган антиимпериалистик фронти жаҳон империализмининг бирлашган фронтига қарама-қарши туриши керак. Жаҳон социализм системаси, халқаро коммунистик ҳаракат шундай жипсликнинг ядросидир.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг жипслиги ва биргалашиб ҳаракат қилиши ҳозирги шароитда жуда муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу сабабли, Совет Иттифоқи, Венгрия Халқ Республикаси ва бошқа қардош мамлакатлар ана шу бирликни мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Қардош партиялар ва давлатлар раҳбарларининг учрашувлари ҳамда суҳбатлари, давлат арбоблари ўртасида ҳар қандай доирада ўрнатиладиган мунтазам алоқалар замонамизнинг асосий масалалари юзасидан муштарак йўлимизни ҳар томонлама муҳокама қилиш ва коллектив суратда ишлаб чиқиш имконини беради. Социалистик мамлакатлар, деб таъкидлади нотиқ, социалистик ҳамдўстликнинг хавфсизлигини таъминлаш масалаларида жуда маҳкам алоқа боғлаб иш кўрмоқдалар. Агрессив НАТО блоки давом эта берар экан, Европадаги социалистик мамлакатларнинг жанговар сиёсий ва ҳарбий иттифоқи — Варшава шартномаси ташкилоти сақланиб, ривожлана беради. Варшава шартномаси социализм позицияларини мустаҳкам ҳимоя қилмоқ учун, шу шартнома ҳамма қатнашчиларининг хавфсизлигини таъминламоқ учун етарли имкониятларга эга эканлигини ҳамма билиб қўйсин.

Қардош социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда ҳарбий ва сиёсий ҳамкорлик билан бир қаторда иқтисодий ҳамкорлик масалалари ҳам катта ўрин олади. Биз социализмнинг шу соҳада берадиган ҳамма афзалликларидан тўла фойдаланишга интиламиз. Шу муносабат билан Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи бошқа мамлакатлар каби биз ҳам социалистик мамлакатлар вакилларининг юксак доирада ўтказиладиган кенгашига катта аҳамият бермоқдамиз. Дрездендаги учрашувда шу тўғрида келишиб олинган эди.

Л. И. Брежнев яна бундай деди: Социализм дунёси тўлақонли ҳаёт кечирмоқда, доим ривожланиб, жадал олға бормоқда. Бу — мураккаб ва жуда хилма-хил жараёндир. Баъзи мамлакатлар ўз тараққиёти давомида мушкулликларга дуч келадилар, қийинчиликларини бошдан кечирадилар. Социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатларда ҳам проблемалар пайдо бўлмоқда. Коммунистлар бу қийинчиликларни кўриб турибдилар, ана шу проблемаларни кўриб турибдилар ва уларни илмий социализм принциплари асосида ҳал этишга ҳаракат қилмоқдалар.

Бу принципларни тўғри тушуниш ва қаттиқ туриб ҳимоя қилиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Биз ҳозирги кунда практикада шу нарсага ишонч ҳосил қилмоқдамизки, жаҳонда социалистик мамлакатлар нечоғлик кўп пайдо бўлса, янги жамият қуриш методлари ҳам шунчалик хилма-хил бўлади. В. И. Ленин башорат қилиб айтганидек, конкрет социал формалар шу қадар кўпроқ хилма-хил бўлади, бу формаларда социалистик ҳаёт тарзи шаклланади.

Биз, коммунистларнинг ҳар биримиз ўз юртимизда, ўз мамлакатимизда социализм ва коммунизм қурмоқдамиз ва буни ўзимизнинг биринчи навбатдаги бурчимиз деб биламиз. Аммо, биз айни вақтда ўз эътиқодларимизнинг моҳияти, кўрган тарбиямиз, қалбимизнинг хоҳиши эътибори билан интернационалистлармиз ва бошқа мамлакатлардаги социалистик қурилишнинг тақдирига, ер юзида социализм ва коммунизм умумий ишига бефарқ қарай олмаймиз ва ҳеч қачон бефарқ қарамаймиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси қардош партияларнинг интернационал жипслигига, империализмга қарши курашда ягона сиёсий фронтни ташкил этишга ҳамиша биринчи даражали аҳамият бериб келди ва бермоқда. Коммунистик ва ишчи партияларнинг шу йил Москвада бўладиган янги халқаро кенгаши бу вазифаларни ҳал этишда катта роль ўйнаши керак. Кенгашда 60 дан ортиқ партия қатнашади. Кенгаш олдидан қурилаётган тайёргарлик замонамизнинг актуал проблемаларини биргаликда муҳокама қилишдан коммунистларнинг ғоят манфаатдор эканлигини кўрсатди. Бу кенгаш марксчи-ленинчи партияларнинг бирдамлигини мустаҳкамлашда муҳим босқич бўлиб қолади, деб ишонч билдиришга тўла асос бор.

Ҳозирги пайтда Венгрия Социалистик ишчи партиясининг коммунистлар халқаро кенгашига тайёргарлик ишида катта роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдик. Венгрия социалистик ишчи партиясининг ҳозирги вақтда кўрсатаётган зўр ғайрати, унинг марксчи-ленинчи партияларни жипслаштиришга қаратилган актив ишлари венгер ўртоқларимизнинг позициялари принципиал позициялар эканлигини, уларнинг пролетар интернационализмига чексиз содиқ эканликларини яна бир марта яққол тасдиқлади.

Совет Иттифоқи билан халқ Венгрияси ўртасида, КПСС билан Венгрия Социалистик ишчи партияси ўртасида вужудга келган дўстлик ҳар биримиз учун яқин ва азиздир. Бу дўстлик биргаликда қозонган ютуғимиздир. Бу дўстлик мамлакатларимиз учунгина эмас, балки умуман социализмнинг халқаро позициялари учун ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Совет кишилари ана шу қардошлик иттифоқини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга қатъий қарор бергандирлар. Биз Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига, Венгрия Халқ Республикасининг ҳукуматига ва давлат мажлисига, қардош мамлакатнинг коммунистларига, барча меҳнаткашларига қизғин коммунистик саломимизни топширишингизни илтимос қиламиз.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Венгрия Социалистик ишчи партияси, Венгрия Халқ Республикаси шарафига, бузилмас совет-венгер дўстлиги шарафига табрик сўзлари айтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва кўп марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар минбарга чиққанида Съездлар саройида яна гулдурос қарсаклар бошланди.

Ҳурматли ўртоқлар! Азиз совет дўстларимиз! — деди Янош Кадар. Бизнинг делегациямиз бир ҳафтадан бери Совет Иттифоқида турибди. Шу вақтнинг бир қисмини биз меҳмондўст Москвада маза қилиб ўтказиб, муштарак ишларимиз тўғрисида музокаралар олиб бормоқ учун бу ерда раҳбар совет ўртоқларимиз билан бир неча марта учрашдик; сўнгра Волгоградда бўлиб, Сталинград жанги қаҳрамонлари хотирасини ҳурматладик, шунингдек Эстония Совет Социалистик Республикасининг пойтахти — Таллин шаҳрини бориб кўрдик.

Қилган визитимиздан, музокаралардан мамнун бўлдик ва буларнинг натижаларига юксак баҳо бермоқдамиз. Биз борган жойларнинг ҳаммасида, йўлимиз тушган ҳамма жойда венгер коммунистларига, социализм қураётган венгер халқига бўлган ҳурматни кўриб, совет халқининг ҳақиқий дўстлигини ҳис қилиб ғоят хурсанд бўлдик.

Делегациямиз қилган визитнинг мақсади алоқаларимиз ва ҳамкорлигимизни кенгайтиришдан, халқларимизнинг дўстлигини янада мустаҳкамлашдан иборат бўлди. Биз бу мақсадга эришдик ва ўз вазифамизни муваффақиятли бажардик деб ўйлаймиз. Бунга совет ўртоқларимиз ҳам шундай ният билан иш қилганликлари кўп жиҳатдан ёрдам берди. Бизнинг ишимизга, аввало, бирлигимизнинг мустаҳкамлиги, венгер — совет дўстлигининг бузилмаслиги, идеялар, манфаатлар ва мақсадларнинг муштараклиги ёрдам берди. Халқларимизнинг дўстлиги тўхтовсиз ривожланиб бормоқда ва ҳозирги кунда бу дўстлик ҳар қачонгидан кўра ҳам мустаҳкамроқ.

Делегациямиз дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида совет халқининг вакиллари билан музокаралар олиб борганида, Венгрия ишчилар синфининг, барча венгер меҳнаткашларининг манфаатларига, истак-орзуларига ва иродасига мувофиқ ҳаракат қилди.

Ҳозирги кунда ҳамкорлигимизни кенгайтириш устида ўн минглаб ва юз минглаб кишилар меҳнат қилмоқда. Совет — венгер дўстлиги халқларимизнинг шу сўзнинг тўла маъносидаги дўстлиги бўлиб қолди, бу дўстликни миллион-миллион кишилар ардоқлаб, йилдан-йилга мустаҳкамламоқда.

Венгер халқи, деб давом қилди Янош Кадар, совет кишиларининг ажойиб ва фидокорона меҳнатини зўр ҳайрихоҳлик билан кузатиб турибди ва уларнинг бутун дунёга машҳур муваффақиятларини юксак даражада қадрламоқда. Шу визит вақтида бизнинг делегациямиз ўзининг шахсан, бевосита олган таассуротларига асосланиб, Совет Иттифоқининг халқ хўжалиги ҳақиқатан ҳам тез суръатлар билан ривожланаётганига яна бир марта қаноат ҳосил қила олди. Москва, Волгоград, Таллин, барча совет шаҳарлари нақадар ҳайрон қоларлик кўламда қурилаётганлигини ўз кўзи билан кўришга муваффақ бўлди.

Сизларни, биз, эришган муваффақиятларингиз билан ҳалқимиз номидан чин кўнгилдан қутлаймиз. Биз, венгерлар совет халқининг КПСС XXIII съезди директиваларини бажариб, партия рўбарлигида коммунистик қурилишда совет халқлари буюк оиласининг бахт-саодати йўлида, социалистик тузумнинг пюн-шавкати йўлида янгидан-янги муваффақиятларга эриша беришини астойдил истаймиз.

Бизда, Венгрия Халқ Республикасида халқ социалистик жамиятни тўла қуриб олишдан иборат буюк иш устида қатъият ва дадиллик билан меҳнат қилмоқда. Мустаҳкам социалистик муносабатларга асосланган тартиб, стабиллик ва осойишталик 1968 йилги Венгриянинг характерли белгиси бўлиб қолишини бундан ўн йил чамаси муқаддам 1956 йилдаги контрреволюцион исён авж олиб турган кунларда камдан-кам киши хаёлига келтира олар эди. Лекин шунга қарамай, ҳақиқатан шундай бўлиб чиқди, бунга, аввало, шу туфайли эришилдики, партия ишчилар синфининг, бутун халқнинг мададини қозониб, догматизм ва ревизионизмни тугатди, контрреволюцион буржуа кучларни сиёсий жиҳатдан яккалаб қўйиб, тор-мор келтирди.

Партия омма билан маҳкам жипслашиб ишламоқда. Ватан халқ фронти ҳаракати миллатимизнинг, жамиятимизнинг барча ижодий кучларини сиёсатимиз руҳида, мамлакатнинг барча меҳнаткаш табақалари билан иттифоқ бўлиб, муштарак мақсадимиз бўлган социализмга эришиш манфаатларини кўзлаб ўз бағрига олмоқда ва бир бутун қилиб жипслаштирмоқда. Шу жипслашиш туфайли халқимиз ўз ватанини социалистик негизда ўзгартириш кенг иш фронтида катта муваффақиятларга эришди. Мамлакатимиз озод қилинганидан бери Венгрияда саноат ишлаб чиқариш 6 баравар кўпайди, кейинги 10 йил ичида эса икки баравар кўпайди. 10 йил ичида биз қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайта қуриб, кейинги даврда ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни 25 процент кўпайтирдик. Тузумимизни мустаҳкамлаб олиб, социалистик жамият негизларини вужудга келтирдик ва бунёдкорлик меҳнатининг ҳамма соҳаларида катта тараққиётга эришдик.

Венгрия Халқ Республикасида социалистик ривожланишни давом эттирмоқ учун шарт-шароит вужудга келтирилган. Бизда ҳал этилмаган проблемалар йўқ, ташвишимиз қолмади, деб бўлмайди. Шу проблемаларнинг бир қисми — ўтмишнинг мероси. Мамлакатимиз озод қилинганидан кейин халқимиз социалистик тузумнинг 20 йили даврида гарчи мўлжалдаги ишларнинг ҳаммаси ҳали қилинмаган бўлса ҳам, аммо асрий қолоқликни тугатди.

Социалистик қурилиш чоғида йўл қўйилган оғир хатолар ва контрреволюцион исён берган зарар бизни орқага суриб юборди. Бундан ташқари, кўпинча турмушнинг ўзи ҳам янги, аксари қийин масалаларни олдимизга қўймоқда. Бу масалалар, албатта, ҳал қилиниши керак бўлган масалалардир.

Марксчи-ленинчи революцион партия бўлган Венгрия социалистик ишчи партияси изчил, равшан сиёсатни ўтказиб келмоқда. Бизнинг сиёсатимиз ўн йилдан кўпроқ вақтдан бери ўзгармайдиган доимий сиёсат бўлиб келмоқда, лекин партия аҳволни, ижтимоий ривожланишнинг боришини ҳар доим анализ қилиб туришни ва турмуш қўяётган янги саволларга тўғри жавоблар бериб туришни ўзининг бурчи деб ҳисоблайди. Партия ҳокимиятни сақлаб қолиб ва мустаҳкамлаб олганидан кейин шароит етилганлиги сабабли қишлоқ хўжалигини социалистик қайта қуриш масаласини қўйганида ва ҳал этганида мана шу тарзда ҳаракат қилди. Ҳозир ҳам партия иқтисодий ислоҳотни амалга оширишни бошлаб бериб шундай ҳаракат қилди.

Халоскор Совет Армияси, деди нотиқ, халқимизга озодлик ва янги турмуш қуриш имкониятини олиб келди. Шундан кейинги даврда ҳам совет халқи бизга ёрдамлашиб турди, курашда ва бунёдкорлик ишида ҳамиша биз билан бўлди, шодлик ва ғамимизни биз билан бирга тортди. Совет Иттифоқи — интернационализмнинг намунасидир. Биз уни Венгрия Халқ Республикасининг энг содиқ иттифоқчиси ва ҳақиқий дўсти деб биламиз. Халқимиз Совет Иттифоқи бизга қандай яхшиликлар қилганлигини билади ва буни асло унутмайди. Бизларнинг йўлимиз ҳам битта, тақдиримиз ҳам битта. Бирлигимиз ва жипслигимиз келгусида тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиб қолишига аминмиз.

Венгрия — Совет дўстлиги жамиятимизнинг бутун ҳаётига сингиб кетган. Узилмас ва самарали алоқаларимиз муносабатларимиз учун характерли бўлган интернационализм руҳида муваффақиятли ривожланиб, социалистик бунёдкорлик меҳнатида бизга фойда келтирмоқда, ёрдам бермоқда. Партия, давлат йўли билан қилинаётган ҳамда иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигимиздан ниҳоят даражада мамнунмиз.

Кейинги даврда мамлакатларимиз ўртасидаги товар обороти ҳар йил 15-20 процент ошиб бормоқда. Саноат-тармоқлар ҳамкорлигидаги, жумладан, алюминий ишлаб чиқариш ва автобуслар чиқариш соҳасидаги, шунингдек, ўртоқ Брежнев айтиб ўтган бошқа соҳалардаги тараққиёт анча катта.

Маданият соҳасида ҳам доимий самарали алоқалар, ҳамкорликнинг янги формалари вужудга келмоқда, пайдо бўлмоқда.

Бу сафарги музокаралар вақтида биз совет ўртоқларимиз билан кўпгина муҳим масалалар устида фикрлашиб олдик, мамлакатларимизда социализм ва коммунизм қуриш тажрибаларини, икки томонлама муносабат ва халқаро аҳволнинг актуал масалаларини муҳокама қилдик. Бу музокаралар самимий, дўстона вазиятда ўтди, муҳокама қилинган асосий масалаларнинг ҳаммасига бўлган қарашларимиз ва тилакларимиз бир-бирига мос бўлиб тушганлигини, партияларимиз ва ҳукуматларимизнинг позицияси бир хилда эканлигини ҳар иккала томон мамнуният ҳисси билан яна бир марта қайд қилишга муваффақ бўлдилар.

Музокаралар ҳамкорлигимизни ривожлантиришга ёрдам берди. Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида катта аҳамиятга эга бўлган шартномани ўтган йил сентябрь ойида Будапештда яна йигирма йил муддатли қилиб имзоладик. Ҳозирги вақтда биргаликда қилаётган ишимиз ўша шартноманинг қоидалари ва руҳига мувофиқ тарзда ўтди. Биз бундан буён ҳам Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикасининг ҳар томонлама ҳамкорлигини биргаликда кенгайтиришни, партияларимиз ва халқларимизнинг бирлиги, Венгрия — Совет дўстлиги тағин ҳам мустаҳкамроқ бўлиши, абадий ва бузилмас дўстлик бўлиб қолиши учун ҳамма чораларни кўришга қатъий ният қилиб қўйганмиз.

Сўнгра ўртоқ Янош Кадар халқаро аҳвол масалаларига тўхталиб ўтди.

Америка империалистлари ўз чегараларидан кўп минг километрлаб олисда бўлган Жанубий Вьетнам аҳолисига қарши қирғин уруш олиб бормоқдалар ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши бир неча йилдан бери қуролли ҳужум қилиб турибдилар. Вьетнам халқининг қаҳрамонона кураши, унинг мустамлакачиларга ва уларнинг малайларига кўрсатаётган жуда катта қаршилиги бутун дунёда ҳаммани қойил ва ҳайратда қолдирмоқда. Социалистик мамлакатларнинг халқлари, шу жумладан венгер халқи ҳам қардош Вьетнам халқига мумкин бўлган ҳамма ёрдамни қўлларидан келганча бериб келдилар ва бундан буён ҳам бераверадилар.

Қўлига қурол олган Вьетнам халқи қаҳрамонларча қаттиқ курашиб, ўз ватанини, озодлигини, ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ҳимоя қилмоқда. Биз вьетнамлик қардошларимизнинг курашига, уларнинг Америка агрессорлари Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни, барча уруш ҳаракатларини сира кечиктирмай ва ҳеч бир шартсиз тўхтатсин, деган ҳаққоний талабларига тўла равишда бирдам эканлигимизни билдирамиз.

Тинчликсевар кучлар Яқин Шарқдаги танг вазиятни юмшатиш учун ҳам ҳамма чораларни кўришлари лозим. Европа қитъасида хавфсизликни таъминлаш масаласи венгер халқига яқин ва бевосита алоқадор масаладир. Германия Федератив Республикасининг ҳукмрон доиралари Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг ёрдамига таяниб ўтказиб келаётган милитаристик ва реваншчилик сиёсати бу йўлда катта тўсиқ бўлиб турибди. Бонн ҳукуматининг дипломатия ва давлатлараро муносабатлар соҳасида найранглар ишлатишга уринмоқда. У Германия Федератив Республикасини демократик, тинчликсевар давлат қилиб кўрсатмоқчи. Бироқ, унинг сўзлари билан қилаётган ишлари ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Буни прогрессив кучлар бостирилаётганлиги, янги фашистларнинг фаолияти учун тобора кенг йўл очиб берилаётганлиги кўрсатиб турибди.

Германия Демократик Республикасида қурилаётган ва мустаҳкамланиб бораётган жамият бутун герман халқининг келажагидир. Биз Германия Демократик Республикасининг халқи ва ҳукумати билан бирдам бўлиб, унинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан иттифоқини мустаҳкамлаган ҳолда ўз суверенитетини ҳимоя қилиш учун ва Ғарбий Германия милитаризмига қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватламоқдамиз.

Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш мақсадида қитъамиздаги барча прогрессив кучларни қўллаб-қувватламоқдамиз.

Совет Иттифоқи ва бошқа бир қанча социалистик мамлакатлар халқаро кескинликни юмшатишга, уруш бошланиб кетиш имкониятини йўқотишга қаратилган конструктив таклифларни кўп марталаб кўтариб чиқдилар. Биз ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартномани ҳам мана шундай ташаббускорлик чораларидан деб биламиз. Биз аввал бошданоқ шундай шартнома тузишни талаб қилиб келдик ва кечагина унга имзо чекдик. Бу шартнома Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ёппасига муҳокама қилинаётганида фақат тўрт мамлакат унга қарши овоз берди, холос. Шу сабабли биз шартноманинг аҳамиятини ҳисобга олиб, унга катта давлатларнинг ҳаммаси, шу жумладан, турли сабабларга кўра ҳозирча уни имзоламай турган давлатлар ҳам қўшилади, деб умид қиламиз.

Социалистик мамлакатларнинг бирлиги, ички мустаҳкамлиги, Совет Иттифоқи билан муносабатлари, деди Янош Кадар, ҳозирги вақтда бутун халқаро ҳаётда ўз изини қолдираётган ғоят катта аҳамиятга эгадир. Буни ҳатто империалистлар ҳам тушуниб турибди. Улар бизга қарши пропаганда уруши олиб боришга жуда кўп маблағ сарфламоқдалар, ғоявий парокандалик туғдирмоқ ва шу тариқа социалистик мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни бузмоқ, тараққиёт кучлари сафида сарасималик туғдирмоқ, бутун дунёдаги антиимпериалистик кучларнинг жипслашувига халақит бермоқ учун махсус «илмий тадқиқот» институтларини ташкил этмоқдалар. Улар социалистик мамлакатларнинг сафларини бузмоқ учун, аввало, миллатчиликни авж олдиришга, миллий адоват уруғларини сочишга уринмоқдалар. Улар шу мамлакатларни Совет Иттифоқидан ажратиб олишни ва бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйишни ўзларига асосий мақсад қилиб олганлар. Мана шундай душманлик ҳаракатлари олдида биз изчил ғоявий кураш олиб боришимиз, социалистик мамлакатлар ташкилотини, улар ўртасидаги икки томонлама ва кўп томонлама ҳамкорликнинг ҳамма формаларини мустаҳкамлай боришимиз, такомиллаштира боришимиз лозим.

Социалистик мамлакатлар бирлигини, шу жумладан, Варшава шартномаси ташкилотини ва Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашини мустаҳкамлашни Венгрия социалистик ишчи партияси Марказий Комитети ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати ҳозирги вазиятда биргаликда бажаришимиз лозим бўлган энг муҳим вазифамиз деб ҳисоблайдилар.

Бирор мамлакатда социализмни социалистик мамлакатлардан ажралган ҳолда қуришни ва ҳатто коммунистларсиз социализм қуришни пропаганда қилишдан иборат ҳар қандай буржуача, майда буржуача ва анархистларча уринишларга қарши тинмай кураш олиб бориш зарурлигини мавжуд тажрибамиз бизга очиқ кўрсатиб турибди. Советларга қарши коммунизм бўлиши мумкин бўлмаганидек, коммунистларсиз социализм ҳам бўлиши мумкин эмаслигини тарих исботлаб берди ва исботламоқда.

Миллатчилик йўлига думалаб кетган ва майда буржуача сохта революцион идеяларни тарқатиб, бузғунчиликдан иборат кўпорувчилик ишларини олиб бориб, объектив равишда империалистларга қўл келаётган, жаҳондаги прогрессив ҳаракатларга катта зарар етказган ва етказаётган Хитой раҳбарлари гуруҳи зиммасига, деди нотиқ, ҳозирги халқаро вазиятда тарих олдида катта масъулият тушмоқда. Ҳозир яна мода бўлиб қолган миллатчилик билан пайванд қилинаётган майда буржуача революционлик бошқаю, пролетарча революционлик бошқа. Хитойда «маданий революция» деб ном берилган шов-шувнинг на маданиятга, на революцияга ҳеч қандай алоқаси йўқ, миллатчилик, анархия, вайронгарчиликнинг ёвуз кучига кенг йўл очиб беришдан бошқа ҳеч нарса эмас.

Социализмнинг, пролетар интернационализмининг, марксизм-ленинизмнинг ҳар бир мамлакатдаги ҳақиқий тарафдорларининг бурчи шуки, улар партиянинг сиёсатини ва идеологиясини ўнг ва «сўл» бузишларнинг ҳаммасидан ҳимоя қилишлари лозим. Майда буржуача сохта революционликка, миллатчиликка, миллий маҳдудланишга, шовинистик адоватга, ҳар хил душманлик қарашларига қарши курашни ҳам кенг миқёсда олиб бориш зарур, деб таъкидлади Янош Кадар.

Бизнинг дунёқарашимиз, назариямиз, марксизм-ленинизм бизнинг энг зўр қуролимиздир. Социалистик мамлакатларда ҳатто ҳокимиятни қўлда ушлаб турган бўлсамиз ҳам, биз аввало, ўз сиёсатимизни ғоявий қурол билан ўтказамиз ва ҳимоя қиламиз. Аммо, синфий душманларимиз зўрлик ишлатиб, ташкилий чиқишлар қилишга киришиб, социалистик тузум асосларига ҳужум қилар эканлар, социализм ишини, ишчилар синфининг ишини ҳимоя қилмоқ учун биз ҳам ҳокимиятимизни ишга солишимиз керак, бу бизнинг бурчимиз ва бундай қилишга ҳақимиз бор.

Жаҳонда икки ижтимоий система ўртасида, шунингдек социалистик мамлакатлар ичида ҳам социализм учун, одамларнинг кўнглини, ақлини, онгини мафтун қилиш учун сиёсий, идеологик кураш авж олдирилмоқда. Социализм ғалаба қилиши билан, унинг янада ривожлана бориши давомида синфий кураш ўз-ўзидан кескинлашаверади, деган тезисни рад қиламиз. Бироқ, маълум ҳолатлар мавжуд бўлганида бу кураш кескинлашувини, тағин ҳам мураккаб шаклларга кираётганлигини ўзимизнинг курашимиз ва бошқа социалистик мамлакатларнинг тажрибаси кўрсатиб турибди. Бу кураш мамлакатларнинг қай бирида авж олмасин, Венгрия социалистик ишчи партияси шу вазиятда ҳам коммунистлар билан, ишчилар синфининг ҳокимиятини, социализм ишини догматикларнинг, ревизионистларнинг, синфий душманнинг ҳамлаларидан ҳимоя қилаётганлар билан ўзининг тўла бирдам эканлигини билдиради. Бу курашнинг моҳияти бизга тушунарли ва биз ҳар томонлама интернационал ёрдам кўрсатишга тайёрмиз.

Кейинги вақтларда халқаро ишчилар ҳаракатида бирликка интилиш кучайиб бормоқда. Қардош партияларнинг Будапештда февраль ойида бўлиб ўтган маслаҳат учрашуви бунинг муҳим ифодаси бўлди. Ана шу учрашувда шу йил ноябрда Москвада коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини чақириш тўғрисида келишиб олинди. Маслаҳат учрашувининг қатнашчилари антиимпериалистик курашнинг асосий масалаларида халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлигига эришиш зарур деган фикрга келдилар.

Венгрия социалистик ишчи партияси ҳам ишчилар ҳаракатининг бирлигини қайта тиклаш ишига ўз ҳиссасини қўшишга ҳамиша интилиб келди. Бундан буён ҳам у шундай қилишга интилаберади. Биз шу нарсага ғоят аминмизки, коммунистик ва ишчи партияларнинг Москва кенгаши бирликка олиб борадиган йўлдаги муҳим босқич бўлади, бутун жаҳонда кенг антиимпериалистик фронтни кенгайтириш ва активлаштириш имкониятини яратиб беради ва бу билан социализм ишига, инсоният тараққиётига ва тинчлик ишига хизмат қилади.

Пировардида Янош Кадар бундай деди:

Хайрлашар эканмиз, қардош партиямиз бўлган КПССга, чин дўстимиз ва иттифоқчимиз Совет Иттифоқига яна катта муваффақиятлар, коммунистик қурилишда янги ютуқлар, халқаро майдонда — бутун дунёда тинчлик учун курашда ҳам янги муваффақиятлар тилаймиз. Бутун совет халқига чин кўнгилдан катта муваффақиятлар, бахт-саодат ва тинчлик тилаймиз.

Янош Кадар шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси яшасин, улуғ Совет Иттифоқи яшасин, венгер ва совет халқларининг мустаҳкамланиб бораётган қардошлиги ва бирлиги яшасин, Венгрия — Совет дўстлиги яшасин деб хитоб қилди.

Ўртоқ Янош Кадар нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

В. В. Гришин барча москваликлар номидан гапириб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет халқи шаънига самимий сўзларни айтганлиги учун Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадарга қизғин ташаккур изҳор қилди.

Кремлдаги Съездлар саройида ўтказилган бу митинг Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси жипслигининг, ҳар иккала қардош партия, қардош халқлар бирлигининг кучли намойишига айланди.

(ТАСС).

[illegible]ОВЕТ — ВЕНГРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

Кремлда Совет — Вен[illegible]аралари тугалланди. [illegible]ларда Совет томони[illegible] Марказий Комитети[illegible] секретари Л. И. Бреж[illegible] Марказий Комитети [illegible] бюросининг аъзоси, [illegible]истрлар Советининг [illegible] Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси[illegible]си, СССР Олий Советининг Раиси Н. В. [illegible]ПСС Марказий Ко[illegible] бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Воронов ва бошқа ўртоқлар иштирок этдилар.

Музокараларда Венгрия томонидан Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ене Фок, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари Дьердь Ацель ва бошқалар қатнашдилар.

Музокаралар вақтида ҳозирги халқаро вазият ҳақида, шу жумладан Европа хавфсизлиги масалалари юзасидан ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал масалалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Музокаралар ўртоқлик, самимийлик вазиятда, барча муҳокама қилинган масалалар юзасидан тўла ҳамжиҳатлик руҳида ўтди. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР

КПСС XXIII съезди партия ташкилотлари зиммасига оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш вазифасини юклади. Ўзбекистон Компартиясининг кейинги пленум қарорларида ҳам сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бориш ғоят муҳим вазифа эканлиги алоҳида қайд қилинган.

Ана шу ишларни амалга оширишда партия комитетларига сиёсий ташкилотчилар катта ёрдам бераётирлар. Буни Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози сиёсий ташкилотчиларининг фаолиятида яққол кўриш мумкин.

Совхоз сиёсий ташкилотчиларнинг меҳнаткашлар ўртасида, айниқса хонадонларда, пенсионерлар, уй соҳибалари мавсумий ишлар билан шуғулланувчи кишилар орасида олиб бораётган оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлари диққатга сазовор. Улар совхоз ишчиларининг оилаларида турмуш маданиятини ошириш масалаларини тушунтириш ва амалда татбиқ этиш, меҳнаткашларнинг сиёсий онгини ўстириш, болаларнинг яхши ўқишини таъминлаш борасида анчагина ишлар қилиб қўйдилар. Масалан, совхоз чорвачилик базасининг зоотехниги, ишчан, маҳаллада обрўга эга бўлган коммунист Рустам Жабборовга 12 хонадон бириктилган Хонадонлар уни ҳурматли меҳмон, маслаҳатгўй, яхши иш ташаббускори ва ташкилотчиси сифатида ҳурмат қиладиган бўлиб қолишди. Дарвоқе, бундай иззат-икромга у қандай эришди?

Бир куни Жабборов 1-бўлим тракторчиси Абдумуталлиб Рўзиматов уйига кирди. Оиланинг ҳамма аъзоси жамулжам. Сиёсий ташкилотчи оила аъзоларининг тинчлиги, ишлари ҳақида сўради. Бирдан унинг кўзи ётиб олиб дарс тайёрлаётган Абдуайипга тушиб қолди. Абдумуталлиб акага бола шундай дарс тайёрласа, ўқувчининг хати ҳунук бўлишини, қолаверса, боланинг суяги нотўғри ўсиб қолиши мумкинлигини айтди. Ота эртагаёқ болаларга стол-стул сотиб олажагини билдирди. Дарҳақиқат, Р. Жабборов хонадонга кейинги сафар келганида, Абдуайипнинг стулда ўтириб дарс тайёрлаётганини кўрди.

Маҳмуд Жавахов хонадонида суҳбат ўтказаётганида, бу оилада ҳеч ким матбуотга ёзилмаганини билиб қолди. Навбатдаги суҳбатида, у газета ва журналлардан уларни қизиқтирувчи материалларни ўқиб берди. Суҳбат охирида газета-журналга обуна бўлиш лозимлигини айтди. Ҳозир Жавахов оиласи бир нечта газета-журнал олади.

Коммунист Жаҳоддин Жулфиев 7-бўлимда сиёсий ташкилотчи. У суҳбат ўтказиб чиқаётганда, оила аъзолари тез-тез келиб туришини тайинлашади. Бундай эҳтиромнинг боиси бор, албатта. Жулфиев оила аъзоларининг қалбига йўл топа билади. Шунинг учун Гулпари Ҳадимова оилавий келишмовчилиги ҳақида Жулфиевга арз қилди. Сиёсий ташкилотчининг ёш оилани муросага келтириш учун қилган ҳаракатлари зое кетмади. Ҳадимовлар оиласида тотув ва аҳиллик ўрнатилди.

Сиёсий ташкилотчилардан Ислом Сулаймонов, Турдибой Қурбонов ва бошқа ўртоқлар ҳам аҳоли ўртасида оммавий-тарбиявий ишларни яхшилаш борасида намуна бўлмоқдалар. Уларнинг ташаббуси билан икки ой ичида кўпгина янгича никоҳ тўйлари ўтказилди.

Хуллас, совхоз сиёсий ташкилотчилари кўп қиррали иш олиб бормоқдалар. Улар фақат суҳбатлар ўтказиш билангина чекланиб қолмай, оила ҳаётининг барча томонларига ижобий таъсир ўтказаётирлар, кўпгина янги урф-одатларни жорий қилиш, янги маросимлар ва таомилларини ўтказишда ташаббускорлик қилаётирлар.

— Идеология ишидаги бу янги форманинг ташкилий томонларига катта эътибор бердик, — дейди совхоз партия комитетининг секретари И. А. Журавлёв, — дастлабки муваффақиятимизнинг боиси шундан.

Партком секретари тўғри айтади. Аввало, ҳаётни яхши биладиган, аҳоли ўртасида ҳурматга сазовор бўлган ишчан коммунистлардан 101 киши сиёсий ташкилотчи этиб тайинланди. Сўнгра уларга методик ва ташкилий жиҳатдан ёрдам кўрсатиш учун ҳар бир бўлим партия ташкилоти қошида 5 кишидан иборат кенгаш тузилди. Уларга бўлим партия ташкилоти секретарлари раҳбарлик қилади. Ҳозиргача партия комитети мажлисида 3 марта сиёсий ташкилотчилар иши муҳокама қилинди ва тўрт кишининг олиб бораётган ишлари юзасидан ҳисоботлари эшитилди. Тажриба алмашиш мақсадида икки марта семинар уюштирилди. Бундан ташқари, совхоз марказида оммавий-сиёсий ишлар кабинети ташкил этилди. Бу ерда сиёсий ташкилотчилар ўзлари учун зарур бўлган адабиётлар ва консультациялар олиб туришлари мумкин.

Яқинда сиёсий ташкилотчиларнинг икки йиллик мактаби иш бошлади. Машғулотларни совхоз раҳбарлари, район партия комитетининг ходимлари жамоатчилик асосида олиб бораётирлар.

Н. АБДУКАРИМОВ.

ДАСТЛАБКИ ОДИМ

Қўшкўпир районидаги «Москва» колхози партковми секретари Шомурод Отажонов (у киши бу лавозимга сўнгги сайловда сайланган) билан биргаликда бурноғи ва ўтган йилги умум-колхоз партия йиғилишлари ҳамда партком мажлислари протоколларини кўриб чиқдик, таҳлил этдик. Шунда секретарь беихтиёр бир гап айтди:

— Қизиқ. Ўтган йиллардаги йиғилишларнинг кун тартиблари бу йилдагига ўхшаб кетади. Мустақил равишда тузган бўлсак ҳам бизнинг планда ҳам худди шундай масалалар бор...

Хўш, нега шундай. мажлис ва йиғилишларнинг кун тартиби бир-биридан нусха олгандай? Бунинг ҳеч қандай муаммо жойи йўқ. Сабаби шундаки, партком секретари кундалик хўжалик ва партиявий ишлар билан шуғулланишга берилиб кетиб, истиқболга етарли назар ташламайди. Фақат мавсумий ишларни кўради, шошиб қолиб штурмчиликка зўр беради. Демакки, қуйи партия коллективининг раҳбар органи фаолиятидаги мавсумчилик ўрнини ижодий ва изланиш билан ишлаш услуби эгалламаяпти.

Ўткир кўз, ҳушёрлик, кишилар қалбини ва ҳаёт талабини пайқашдек фазилат партком секретари учун ҳаво ва сувдек зарур. Активларни ҳам партиявий иш учун, унинг самарадорлиги учун ҳамиша жон куйдиришга ундаш ва бунга эришиш эса талант ва маҳоратга мезон бўлади. Шундагина партиявий иш тор доирада қолмайди, унинг кўлами кенгаяди, рангба-ранглиги ошади.

Партия ташкилоти унутиб келаётган муҳим, ҳаётий ишларнинг бири-турмуш маданияти масаласи. Агар Ўзбекистон КП Марказкоми XIII ва IV пленумлари қарорларининг коммунистлар йиғилишида муҳокама этилганини мустасно этганда, бу борада деярлик фаолият кўрсатилмаган. Сўнгги уч-тўрт йилда партком секретарларининг алмаштирилганлиги оқибатида мазкур қарорнинг ижроси ҳам эътибордан четда қолган. Боқча-ясли, кутубхона, кино хизматини яхшилаш иши эса ҳар йили икки-уч марталаб муҳокама бўладию, аҳвол аввалгисидек қолаверади Бунга сабаб — кўплаб қарорлар қабул қилиниши. Аммо улардаги тадбирларнинг моҳияти, қачон ва ким томонидан бажарилиши махсус дафтарчага ёзилмайди, ижроси назорат қилинмайди.

Булар-ку, шунчаки, кўриниб турган масалалар. Бироқ, турмуш маданияти борасида ақл билан тасаввур этиладиган, дид билан ёндошиш талаб қилинадиган ишлар бор. Чунончи, колхозда узоқ йиллардан буён посёлкалаштириш давом этяпти. Эндигина 661 хўжаликнинг қарийб ярмигина посёлкага кўчиб чиққан. Ҳаётий зарурият бўлган бу иш суст давом этаётгани оқибатида Тахиатош зиёсидан, телевизор эшиттиришидан ҳамма бирдай баҳраманд бўлмаётир. Колхоз правлениеси камқувват хўжаликларга уй-жой қуриш учун етарли ёрдам бермаяпти.

Барпо этилаётган посёлкалар талабга жавоб берадими? Биз партком секретари билан «Москва», «Пахтакор», Ленин участкаларидаги посёлкаларда бўлдик. Йўллар чанг-тўзонли. Турар-жойлар ҳар кимнинг ўз хоҳишича, турлича тикланган. Эшик олдиларида молхоналар қурилган, ўтин-чўп уюб юборилган, гулзорлардан асар йўқ.

Қишлоқ зиёлиларининг, колхозчиларининг оилаларида бўлдик. Замонавий мебеллар билан жиҳозланган, овқатланиш ва ўқиш-ёзиш учун барча шароитлар мавжуд бўлган уйларни кўрганда қувондик. Лекин бундай жиҳозлари бўлмаган, тахта, пол устига кигиз ва шолча тўшалган хонадонларни учратганда ранжидик.

— Шундай ускуналарни сотиб олиш учун кучимиз етарли. Аммо, улар қишлоқ магазинларида топилмагач, нима қилайлик, — дейди колхозчилар.

Бу ҳақли, асосли, ўринли эътироз. Ҳатто меҳнаткашларнинг шу ҳақдаги, жамоат биноларини қуриш тўғрисидаги наказларини қишлоқ депутатлари ҳам вақтида бажармаяптилар.

Нега бу масалалар билан партком шуғулланмайди? Коммунист-депутатларнинг масъулиятини ошириш хўжалик раҳбарларининг фаолияти устидан назорат ўрнатиш ва улар активлигини ошириш, парткомнинг КПСС Уставидаги бурчику, ахир.

Колхоз партковми секретари ўртоқ Ш. Отажонов партия ташкилоти ишидаги нуқсонларни тан олди. У шу ҳусусда активлар билан суҳбатлашди, зарур тадбирлар кўрди.

Мана, орадан уч ойча вақт ўтди. Янги секретарь дастлабки қадамларни ташлади. Ҳаммом ҳафтада уч кун мунтазам хизмат кўрсата бошлади. Ҳаваскорлик тўгараги ўз концерт репертуарини бойитмоқда. Коммунист Эгамберган Худойберганов 9 километрга ётқизилаётган водопровод қувурлари қурилиши устидан назорат ўрнатяпти. Ҳа, булар дастлабки қадамларгина. Ҳали турмуш маданиятини ошириш борасида катта вазифалар навбат кутиб турибди.

А. ОТАЖОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар пости аъзоси.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Андижон ёғ-мой комбинати коллективида коммунистик меҳнат зарбдори Қундузхон Алимованинг довруғи ортиб бормоқда. Унинг корхонада ишлай бошлаганига 20 йилдан ошди. Технология жараёнларини жуда яхши ўзлаштириб олган ўртоқ Алимова оқланган ёғ тайёрлашни 0,04 процент оширишга муваффақ бўлмоқда. Ўтган йили ана шу ҳисобга оқланган ёғ ишлаб чиқариш 14 тонна кўпайди. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси Қундузхон Алимова. А. Воропаев фотоси.

Тошкентдаги Украина маҳалласида янги уй-жой бинолари кўпайиб бормоқда. Ҳозир бу ерда 9 қаватли 27-уй қуриб тамомланаётир. Суратда: Днепропетровск қурилиш поездининг ишчан прорабы ўртоқ Т. Сташко. Бу бошлиқ коллектив шу кунларда уйнинг 5-қаватида монтажлаш ишларини тугаллаш арафасида. А. Тўраев фотоси.

Янги шеърлар

КИПРИГИМДА ТУТИБ...

Киндик қоним томган Она-Ер,
Билмам, бурчинг қандай ўтадим.
Озми-кўпми тўкиб манглай тер
Илк шеъримни сенга атадим.
Хаёлингдан олис кетмадим
Куйдирсанг ҳам товоним ёзда.
Жунжитсанг ҳам таним аёзда
Сирим сендан дариғ тутмадим.
Узилса ҳам сендан оёғим
Узилмаган юрагим мутлоқ.
Отам,
Онам,
Уруғ-аймоғим
Дафн этилган муқаддас тупроқ.
Ҳар бир сиқим, ҳар бир қатрангни
Алишмасман зар, қаҳрабога.
Кипригимда тутиб меҳрингни,
Оширмоқ-чун яна қадрингни —
Келганман-ку ёруғ дунёга.

ТАШНАЛИК

Бугун яна турибман қадрдон остонада,
Ўша таниш бўсаға, ўша кулбахонада.
Нигоҳимни тортмишдир яшил толзор қияси,
Пешайвоним шифтида жуфт қалдирғоч уяси.
Ўша тандир ва ўчоқ, ошхонамиз мўркони,
Нарёғида Мирхолиқ тақачининг дўкони.
Бундаги бор нарсага бир замон ошна эдим,
Лек ҳозир нимагадир... чанқоғу ташна эдим.
Пастликда бўтана сой оқиб ётар ҳовлиқиб,
Ғоҳо тушиб изига, ғоҳо ўзандан чиқиб.
Соҳилида анча вақт туриб қолдим серрайиб,
Тоққа туташ уфқлар кўринарди қорайиб.
Ҳу... қоялар бағридан кўтарилди сор—бургут,
Қанотлари остида селпиб қолди оқ булут.
Пойимда тош остидан сувлар сизиб чиқади,
Оқ кўпиклар бир-бирин қувлаб, сузиб чиқади.
Гўдакликда чанқоғим босган шу чашма эди,
Ҳозир қанча сув ичмай, барибир ташна эдим.
Айрон ҳам ичиб кўрдим, қани босса чанқоғим,
Қимрон ҳам ичиб кўрдим, қани босса чанқоғим.
Бўза ҳам ичиб кўрдим, қани босса чанқоғим,
Аксинча, ташналикдан қурғар эди томоғим.
Ахир, мени сувсатган киму, нима, билмасдим,
Дилгинамни қумсатган киму, нима, билмасдим.
Ва ёки ташна қилган отам-онам изими,
Бирор оғиз уларнинг ширин калом-сўзими?
Падарим — қиблагоҳим ўз қўлимда жон берган,
Мадорим — пушт-паноҳим ўз қўлимда жон берган.
Бориб ўпайин десам иккисин изи тайин,
«Болам, одам бўл!» деган ўгити — сўзи тайин.
Йўқса, ахир чўллатган киму нима, билмасдим.
Чанқоқ даштига отган киму нима, билмасдим.
Ёки олчазордаги илк бўсанинг таъмими,
Бедазор узра қўнган ёзги тонг шабнамими?
Чанқоқлик важин билмай аввал хўп алангладим,
Сўнгра секин англадим:
Ташна, беқарор қилган ўт-оловлигим экан,
Ўша тиним билмаган,
Ўша қўним билмаган
Шўх болалигим экан!

* * *

Мен — томчиман заррага тенг,
На ўт, на сел, шамолман.
Аммо олис бир кимсанинг
Бошидаги хаёлман.
Мен — учқунман, ничик учқун,
Ел юрса балки йўқман.
Аммо битта юрак учун
Ҳам оташу ҳам чўғман.
Мен — тўлқинман. Қатраман кенг,
Тубсиз баҳри уммондан.
Аммо ёлғиз бир кимсанинг
Дилидаги армонман.

Ҳайриддин САЛОҲ.

РАҲМАТ

...Раҳмат Сенга,
Доҳиймиз Ленин!
Қуёшли кун берганинг учун.
Равнақ топдик
Турмуш худди бол,
Нур қўйнида она юрт бутун.
Раҳмат сенга
Улуғ Партия! —
Давримизнинг ақли, юраги.
Тоғлар оша
Чўққига чиқдик,
Ўзинг бўлдинг барин тираги.
Раҳмат сенга,
Онажон — Ватан!

Сенсан қиёс билмас ча[illegible]
Гуркирайсан,
Нурга тўласан
Кенг бағрингда товла[illegible]
Раҳмат Сенга.
Буюк оға, Рус!
Саховатинг чексиз, улуғ[illegible]
Меҳри офтоб
Доно муал[illegible]м,
Сенга раҳмат юракдан минг бор!
Қуёш мафтун — кўксида қўли,
Ватанимиз узрадир йўли.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

АЖОЙИБ ТАШАББУС

ЯНГИЙЎЛ, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). 652-округдан СССР Олий Советига депутат қилиб сайланган машҳур механизатор Турсуной Охунова яқинда сайловчилари билан учрашиб, ҳисоб берди. Учрашувда Эски Тошкент қишлоқ советига қарашли Киров номли, «Москва», Навоий номли колхозларнинг пахтакорлари, Тошкент кабель заводи филиалининг ишчилари, мактабларнинг ўқитувчилари, турли ташкилот, муассасаларнинг вакиллари қатнашди.

Депутатнинг таклифига мувофиқ учрашувга Тошкент область алоқа, коммунал хўжалик, соғлиқни сақлаш, маданият бошқармаларининг бошлиқлари, матлубот жамияти раҳбарлари, республика алоқа, коммунал хўжалик, автомобиль транспорти ва тош йўллар министрларининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

Наказларнинг бажарилиши ҳақида Т. Охунованинг маърузаси эшитилгач, сайловчилар депутатнинг фаолиятини тўла маъқулладилар. Учрашувда Эски Тошкент қишлоқ советини тўла газлаштириш, водопроводлаштириш, кўчаларни асфальтлаш, кинотеатр биноси, янги магазинлар қуриш, мавжуд касалхона, ҳаммом, мактаб биноларини кенгайтириш режалари ҳақида фикр алмашилди. Янгийўл-Навоий номли колхоз ўртасида янги автобус маршрути очиш лозим топилди, телефон тармоқларини кенгайтириш тадбирлари белгиланди.

Учрашувда қатнашган юқоридаги ташкилотларнинг раҳбарлари сайловчиларнинг накази албатта бажарилади, деб ваъда бердилар.

Янгийўл район партия комитети кўтарган бу ажойиб ташаббус диққатга сазовордир.

ИККИНЧИ УМР

1-«Оҳангарон» совхозига кираверишингизда олис-олислардан салобат тўкиб турган она ва солдатнинг ҳайкалига кўзингиз тушади. Булоқ ота деган сўлим ерга ўрнатилган бу ҳайкал атрофи зиёратгоҳга айланди. Ҳайкал ёнига 493 қаҳрамоннинг номи зарҳал билан ёзилган. Бу қаҳрамонлар шу ерда туғилиб ўсган, Улуғ Ватан уруши йилларида қаҳрамонлик кўрсатганлардир.

Улар энди иккинчи умрларини бошдан кечирмоқдалар. Иккинчи умр эса боқийдир.

Т. ХУШНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

РАВНАҚ

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институти ташкил топганига икки йил бўлиб қолди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорига биноан ташкил этилган бу институт Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти қошида ишлаяпти.

Институт жуда фойдали иш олиб боряпти. Унга ўз фаолиятини кучайтиришда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ветеранлари, дастлаб тузилган колхоз ҳамда совхозларнинг ташкилотчилари ва раҳбарлари, кекса деҳқонлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, кекса большевиклар, партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимлари, олимлар яқиндан ёрдам беришяпти. Бу муътабар кишиларнинг бир қисми институт Советининг аъзоларидир.

Жамоатчилик институти республикадаги қишлоқ хўжалик ветеранлари билан, колхоз ва совхозлар ҳамда уларнинг раҳбарлари билан, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари билан боғланган.

Дастлаб республикамизнинг пойтахти — Тошкентда ташкил этилган ва кичик муассасадан иборат бўлган бу даргоҳ эндиликда кенг жамоатчилик ва партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг яқиндан ёрдами ҳамда қўллаб-қувватлашига таяниб ишлаётган кенг тармоқли ташкилотга айланди.

Гап шундаки, ҳозирги вақтда институтнинг республикадаги барча областларда филиаллари барпо этилди ва улар актив иш олиб боряпти.

Институт жуда муҳим ва хайрли ишни бажаряпти. Унинг зиммасига республикамизда колхоз ва совхозлар ҳаракати тарихини, айрим хўжаликларнинг тарихига бағишланган асарларни ёзиш, қишлоқ хўжалик ветеранларининг монографиялари ва хотиралар тўпламларини тайёрлаш ҳамда нашр этиш вазифаси юклатилган.

Институтнинг Низоми ишлаб чиқилди ва у рус ҳамда ўзбек тилларида кўп нусхада нашр этилди. Низомда умумий қоидалардан ташқари, институтнинг вазифалари, унинг ташкилий жиҳатдан тузилиши, кўмаклашувчи группаларнинг ташкилий структураси, уларнинг вазифалари, институт Совети ва филиалларининг вазифалари аниқ баён этилган.

Ҳозир институтда беш томдан иборат «Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи»ни яратиш борасидаги ишлар қизғин давом этяпти. Унинг биринчи томи ёзиб бўлинди ва нашриётга топширилди. Бундан ташқари, «Ветеранлар эсдаликлари» ва колхоз ҳамда совхозларни ташкил этиш, уларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш соҳасида жуда кўп хизмат қилган, лекин ҳозир ҳаёт бўлмаган кишилар ҳақида «Абадий барҳаётлар» тўплами ҳам нашрга тайёрланяпти.

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилганининг 100 йиллиги кунигача «Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи»нинг уч томи босмадан чиқарилади. Ана шу томларнинг материалларини тайёрлашда республикамиздаги олий ўқув юртлари, бир қатор илмий-тадқиқот институтларининг етакчи олимлари актив иштирок этмоқдалар. Томларга тарих фанлари доктори, профессор М. Ғ. Ваҳобов бош муҳаррирлик қиляпти.

Институт «Мирзачўлни ўзлаштириш тарихи» тўпламини ҳам яратишни мўлжаллаяпти.

Институтнинг фаолияти кун сайин кучайиб ва кенгайиб бормоқда. У партия, совет, қишлоқ хўжалик ташкилотлари, кенг жамоатчилик ёрдамида ўз олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаради.

С. ЗИЁЕВА,
Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институтининг илмий ходими.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

УЙҒОНИНГ

Учқўрғон колхоз бозоридаги тартибсизликлар ҳақида йиғилишларда жиддий танқидий мулоҳазалар айтилди, газеталарда танқидий мақолалар босилди. Шундан сўнг аҳвол бир оз яхшиланди, олиб-сотарлар бозордан қувиб чиқарилди.

Лекин орадан қисқа фурсат ўтгач, тағин ўша камчиликлар рўй беряпти. Баъзи чайқовчилар камёб саноат моллари, озиқ-овқат маҳсулотларини оширилган нархда пуллашяпти, шу йўл билан шахсий бойлик тўплаяпти. Бундай аҳвол қачонгача давом этади, даҳлдор ташкилотларнинг раҳбарлари бу масалага бефарқ қараб тураверадиларми?...

Учқўрғон район меҳнаткашларидан олинган хатда шундай дейилган эди. Редакция хатни меҳнаткашлар депутатлари Наманган область совети ижроия комитети савдо бошқармасига юбориб, тегишли чора кўришни илтимос қилди. Олинган жавобда бундай дейилади:

Текширишда меҳнаткашларнинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Якуни бозор коллективининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди. Чайқовчилар, текинхўрлар бозордан бутунлай қувилди. Колхозчи-деҳқонларга келтирилган маҳсулотларини сотиш учун шароит яратиб берилди. Бозорда маданий совет савдосини ривожлантиришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилди.

Хатларга обзор

ҚАҲРАМОННОМА

1941 йил. Она-Ватанимизнинг мусаффо осмонини қора булут қоплади. Немис-фашист босқинчилари муқаддас тупроғимизга бостириб кирдилар. Иттифоқимиздаги барча миллат халқлари ёвуз душманга қарши жангга отландилар. Душманга қарши қаҳрамонона жанг қилиб, ғалаба соатини тезлаштириш ишига ўз ҳиссасини қўшган ватанпарварлар сафида кўплаб ўзбек ўғлонлари ҳам бор эди. Шу кунларда редакциямизга келаётган хатларнинг аксариятида халқимизнинг мард фарзандларининг жанг майдонларида кўрсатган мислсиз қаҳрамонлиги ва жасорати ҳақида ҳикоя қилинади.

Мана улардан бири:

«Бухарест шаҳри учун шиддатли жанглар борарди Капитан Тулен командирлик қилаётган ротага шаҳар ёнидаги Н-тепаликни қўлга олиш топширилди. Тўсатдан қилинган ҳужумдан эсанкираб қолган гитлерчилар тепаликни ташлаб қочди. Рота солдатлари бу ерга мустаҳкам ўрнашиб олдилар. Лекин душман катта куч билан тепаликка қайтадан қаттиқ ҳужум бошлади. Чунки бу ер ҳар икки томон учун катта аҳамиятга эга бўлган муҳим марра эди. Ротага ҳар қандай қилиб бўлса ҳам ана шу маррани қўлдан чиқармаслик вазифаси топширилди. Сон жиҳатдан рота солдатларига нисбатан бир неча ҳисса ортиқ бўлган фашистлар тобора яқинлашиб келабошладилар.

Бундай жангларни кўрабериб, кўзи пишиган бўлишига қарамасдан пулемётчи Бойқўзи ҳам бу сафар ҳаяжонда. Унинг ёнига жойлашиб олган капитан эса ҳамон сукутда. Душман билан оралиқдаги масофа 150 метрча қолди...

— Ўртоқ командир, ўт очишга рухсат беринг, — сўради Бойқўзи.

— Сабр қил.

Бойқўзи пулемёт дастасини ушлаганча командирнинг буйруғини кутиб турди. Орадан бир оз вақт ўтгач, командирнинг қатъий буйруғи эшитилди:

— Сержант Маллабоев, ўт очинг!

Пулемёт тилга кирди. Олдинда келётган немислардан 5-6 киши қулади. Автоматлар ҳам ишга тушди. Олдинги сафдаги душман ер тишлагач, орқадагилари ер бағирлаб кела бошладилар. Бойқўзи эса уларни тўғри нишонга олиб турди. Бирдан пулемёт овози ўчди. У ишдан чиққанди. Нима қилиш керак? Вақтдан фойдаланган фашистлар эса илгарилаб келаяпти.

— Граналалар ирғитилсин, — буйруқ берди командир. Кучли гумбирлаш рўй берди. Вазиятни тўғри тушунган командир. «Олға!» — деб буйруқ берди.

«Урра!!!» садолари янгради. Бойқўзи ҳам қўлига автоматини ушлаганча солдатлар билан олдинга ташланди. Тепаликка ҳуруж қилаётган душман совет жангчиларининг бу шиддатли ҳужумидан орқага қочабошлади. Кучлар тенг бўлмаган бир соатли жангда совет солдатлари мислсиз қаҳрамонлик кўрсатишди. Тепалик сақлаб қолинди. Рота капитани жангдан сўнг солдатларни сафга тизиб, Бойқўзи Маллабоев кўрсатган қаҳрамонликларини алоҳида таъкидлаб, уни ҳукумат мукофотига тақдим этажагини айтди.

Биз юқорида бувайдалик Бойқўзи Маллабоевнинг Улуғ Ватан урушида кўрсатган қаҳрамонликларидан бир лавҳасинигина ҳикоя қилдик, холос.

Фашист босқинчилари она-Ватанимиз тупроғига бостириб кирган дастлабки кунларданоқ жангга кирган Бойқўзи Украина ва Белоруссия тупроқларини душмандан тозалашда, Польша, Венгрия, Руминия ва Болгария ерларини фашистлардан озод қилишда зўр қаҳрамонликлар кўрсатди. Берлин учун бўлган жангларда қатнашди. Фашист босқинчилари устидан қозонилган буюк ғалабадан кейин у она қишлоғи — Бувайдага кириб келганда кўксини иккита Қизил Юлдуз ордени, II-даражали Улуғ Ватан уруши ордени ва бир неча медаллар безаб турарди.

Ҳозир Бойқўзи ака Бувайда қишлоқ Советининг раиси. У ўзининг ташкилотчилиги, ташаббускорлиги билан кўпчиликнинг ҳурматини қозонган.

Р. Избосаров».

Шунингдек, яккабоғлик [illegible] Бобоев, Ўрта Чирчиқлик К. Логинов, А. Галиакбаров, қашқадарёлик Б. Жабборов ва бошқа ўртоқлар йўллаган хатларда Яккабоғ райони «Ленинизм» колхозидаги «[illegible]арқ юлдузи» номли саккиз йиллик мактаб директори Тош Муҳамадиев, Қарши район 36-саккиз йиллик мактаб ўқитувчиси Худойқул Жамолов, Ўрта Чирчиқ районидаги 4-автобазанинг слесари Илья Гаранин ўртоқларнинг жанг майдонларида кўрсатган қаҳрамонлиги ҳақида, собиқ жангчилардан И. Тошматов, М. Нажмиддинов, Х. Азимов, С. Азизов, О. Отақўзиев, С. Аминов, А. Мўминов, С. Жумаев, Х. Ашуров, Т. Жумаев, Э. Расулбердиев ва бошқа ўртоқлар ўз мактубларида фронт хотираларини ҳикоя [illegible]ганлар.

Уруш қурбонсиз [illegible] деганларидек, халқимизнинг кўпгина содиқ фарзандлари она-Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги йўлида, халқ[illegible] бахт-саод[illegible] йўлида [illegible] жонларини [illegible] манганлик Т[illegible] Ар[illegible] налик А. Ис[illegible] лик Р. Бобо[illegible] ўртоқлар У[illegible] майдонларида [illegible] қуролдош [illegible] қаҳрамонликлари [illegible] юборганлар.

Турли мамлакатларда

ТИНЧЛИК ВА ХАЛҚЛАР ХАВФСИЗЛИГИНИ КЎЗЛАБ

ЛОНДОН. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартноманинг имзоланиши, шунингдек қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган баъзи чоралар тўғрисида СССР ҳукуматининг меморандумида қуролсизланиш тўғрисида қўйилган янги таклифларни бугун Англияда чиққан ҳамма газеталар кенг шарҳлаганлар. Газеталар шу мавзуда редакцион мақола ва шарҳлар босиб чиқарганлар. Совет Ҳукуматининг меморандуми мазмунини муфассал баён қилиб берганлар.

Совет Иттифоқининг қўйган таклифлари башарти, қабул қилинадиган бўлса, жуда катта хавф-хатар юки инсоният зиммасидан олиниб, ижодий меҳнат учун ғоят улкан ресурсларни бўшатиб бериш имкони туғиларди, деб ёзади «Морнинг стар» газетаси. «Файнэншл таймс» газетаси Совет меморандумини ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома имзоланишидан кейин қуролсизланиш юзасидан ёппасига ўтказиладиган янги тадбирдир, деб атади.

«Дейли миррор» газетаси шартномани ядро қуролининг ҳамма турларини йўқотиш йўлида олға босилган катта қадам деб атаб, батамом қуролсизланиш тўғрисида музокаралар олиб бориш учун янги муҳим босқич очилганлиги ҳақида ёзади. «Гардиан» газетаси Совет Ҳукуматининг меморандуми тўғрисида ТАСС берган муфассал баённи тўла босиб чиқарган.

БЕРЛИН. Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги Шартноманинг имзоланиши ва қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган баъзи чоралар тўғрисида СССР ҳукуматининг меморандуми Германия Демократик Республикасида бугун чиққан газетанинг асосий мавзуи қилиб олинган. Шартномани имзолаш вақтида СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин сўзлаган нутқнинг тўла текстини ва меморандум текстини матбуот эълон қилган.

«Нойес Дойчланд» газетаси ядро қуролинң тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома имзоланишига тинчликсевар кучларнинг эришган катта муваффақияти деб баҳо бериб, шу муносабат билан Совет Иттифоқи ленинча ташқи сиёсатининг хизматларини таъкидлаган.

Шартноманинг имзоланиши, дейилади бош мақолада, инсониятни ядро уруши хавфидан халос этиш йўлида қўйилган муҳим қадамдир. Бу — тинч давлат — Совет Иттифоқи билан Ер юзидаги барча тинчликсевар кучларнинг ажойиб муваффақиятидир.

БУХАРЕСТ. Руминияда чиқадиган барча марказий газеталар бугун СССР ҳукумати меморандумининг баёнини босиб чиқарди. Газеталар шуни ёзадики, Совет ҳукумати барча ядро давлатларига ядро қуроли ишлаб чиқаришни тўхтатиш тўғрисида, ядро қуроли запасларини қисқартириш ҳамда тегишли халқаро контроль остида ядро қуролини батамом тақиқлаш ва йўқотиш тўғрисида дарҳол музокараларга киришишни таклиф этади. Меморандум баёнида ядро қуроли ортган бомбардимончи самолётларнинг миллий чегаралардан ташқарида учишини дарҳол тақиқлаш тўғрисида, ядро қуролини Ер остида синаб кўришни тақиқлаш тўғрисида, ўзгаларнинг территорияларидаги чет эл базаларини тугатиш ҳақида, денгиз ва океанлар тагидан фақат тинч мақсадларда фойдаланиш тўғрисида Совет Ҳукумати қўйган таклифларни ҳам ўз ичига олган.

(ТАСС).

Б АЙРУТДАГИ Совет маданий маркази қошида ташкил этилган рус тилини ўрганиш курсларини навбатдаги тингловчилар битириб чиқди. Улар бу курсларда уч йиллик программани ўзлаштириб олдилар. Битирувчилар орасида студентлар ва ўқитувчилар, меҳнат зиёлилари бор. Байрутдаги рус тилини ўрганиш курслари 10 йилдан бери ишлаб келяпти. Ҳозир бу курсларга 100 дан кўпроқ тингловчи қатнашаётир. Суратда: СССРнинг Ливандаги элчихонаси маслаҳатчиси Б. Хлизов ливанлик студент Р. Иброҳимга уч йиллик курсни тугатганлиги тўғрисида диплом топширмоқда.

П. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

К УБА РЕСПУБЛИКАСИ. Минглаб ёш ва қари кубаликлар — студентлар ва ишчилар, шаҳарлар ва посёлкаларнинг аҳолиси шакарқамишни ўриб-йиғиб олиш ва уни қайта ишлашда иштирок этмоқдалар. Қурғоқчиликка қарамай мамлакатда бу йилги саккизинчи халқ сафраси давомида 5 миллион тоннадан кўпроқ шакар ишлаб чиқарилди. Суратда: шакарқамишни ўриш пайти.

Пренса Латина—ТАСС фотоси.

Халқаро темада

БИРДАМЛИКНИНГ ҚУДРАТЛИ КУЧИ

Ўз мамлакати ва ўз тақдирининг тўла ҳуқуқли хўжайини бўлиш учун муқаддас курашни давом эттираётган Вьетнам халқи билан чинакам оламшумул бирдамлик ҳаракати кун сайин кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. Миллионлаб кишилар Америка империализмининг Жануби-Шарқий Осиёдаги қароқчиларча агрессиясига қарши қатъий норозилик билдирмоқдалар, дунёнинг бу бурчагида хавфли уруш алангаси тезроқ ўчирилишини талаб қилмоқдалар.

Бу қудратли ҳаракатнинг олдинги сафларида Совет Иттифоқи, бошқа социалистик давлатлар, коммунистлар ва халқаро ишчилар синфи турибди. Яқинда Будапештда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда қабул қилинган резолюцияда Венгрия коммунистларининг ва бутун венгер халқининг вьетнамлик биродарлар олиб бораётган қаҳрамонона кураш билан бирдамлиги яна бир марта изҳор қилинади. Монголия Буюк Халқ Хурали сессиясида ҳам Американинг Вьетнамдаги агрессияси кескин қораланди. Хурал депутатлари АҚШ ҳукуматидан Вьетнам Демократик Республикасига қарши барча ҳарбий ҳаракатларни зудлик билан ва сўзсиз тўхтатиш, Жанубий Вьетнамдан Америка қўшинларини олиб чиқиб кетишни талаб қилдилар.

Яқинда Рим шаҳрида Вьетнамда тинчлик ўрнатиш учун курашувчилар халқаро конференцияси доимий комитетининг сессияси ҳам курашаётган Вьетнам халқи билан бирдамлик кампаниясини янада кучайтириш ва кенгайтириш масалаларига бағишланди. Сессия ишида Жаҳон Тинчлик Кенгаши ва СССР, Чехословакия, ГДР, Югославия, Италия, Англия, Ҳиндистон, Сурия, АҚШ, Австралия ва бошқа мамлакатлар халқларининг Вьетнам халқи билан бирдамлик ва миллий тинчлик комитетлари вакиллари иштирок этдилар.

Сессияда Вьетнам юзасидан Стокгольм конференцияси ўтказилгандан бери Вьетнам халқини қўллаб-қувватлаш кампанияси мисли кўрилмаган даражада кенгайганлиги таъкидланди. Ўз сафларига турли сиёсий эътиқоддаги ва мафкураси турлича бўлган юз миллионлаб кишиларни бирлаштирган 41 та мамлакатнинг олти юздан кўпроқ миллий ташкилотлари ва ўн битта халқаро ташкилот бугунги кунда АҚШ империализмининг Вьетнам тупроғида қилаётган жиноятига барҳам беришни талаб қилмоқда.

Бу ваколатли сессия иштирокчилари Америка самолётларининг бомбардимонларини ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши бошқа барча агрессив ҳаракатларни тўхтатиш учун кампанияни янада кучайтириш ҳақида чақириқ қабул қилдилар.

АҚШ агрессиясига қарши халқаро ҳаракатнинг мазкур даврида шу нарса характерлики, бу ҳаракатга америкаликларнинг ўзлари ҳам тобора активроқ қатнашмоқдалар. Вьетнамдаги уруш Қўшма Штатларда афкор омма фикрини ҳар қачонгидан кучлироқ қўзғаб қўйди. Маъмурлар соф виждонли америкаликларни полиция ва суд таъқибига олиб, урушга қарши ҳаракатни сўндириш учун зўр бериб уринмоқдалар. Машҳур болалар врачи Бенжамин Спок ва бошқа актив тинчликсевар кучлар турмага қамалиш хавфи билан яшамоқдалар.

Бироқ, уруш душманлари асло тиз чўкишмаяпти. Улар ҳарбий-учёт карточкаларини ёндириб ташламоқдалар, Вьетнамда урушишдан бош тортмоқдалар, норозилик митингларини ва намойишларини уюштирмоқдалар.

Вьетнам халқи билан бирдамлик жаҳон ҳаракатининг тазйиқи, шунингдек, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари кейинги ойларда эришган қатор ғалабаларнинг таъсири остида, АҚШ ҳукумати Вьетнам Демократик Республикаси вакиллари билан Парижда расмий учрашувга рози бўлди. Клебер авенюсидаги осойишта бинода ҳозиргача 10 та расмий суҳбат бўлиб ўтди. Бироқ, асосий масала ҳалигача ечилгани йўқ. Қўшма Штатлар Вьетнам Демократик Республикасига қарши бомбардимонларни ва бошқа уруш ҳаракатларини тўхтатишдан бош тортмоқда.

Шуни айтиш кераки, музокаралар бошлангандан бери Америка авиациясининг ҳужуми янада тезлашиб кетди. Таъсирчан ва яхши хабардор «Нью-Йорк таймс» газетасининг маълумотларига қараганда Американинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши ҳаво ҳужуми май ойида март ойидагига нисбатан 35 процент кўпайган. Айни пайтда америкалик босқинчиларнинг сони ҳам анча ошган. Президент Жонсон «тинчлик ташаббуси» кўтариб чиққан пайтда, яъни 31 мартда Жанубий Вьетнамда урушаётган америкалик солдат ва офицерлар 516 минг кишини ташкил этган бўлса, ҳозир бу ерда 540 минг кишилик Америка қўшини турибди.

Қўшма Штатлар Париждаги расмий учрашувларда асосий масала бўйича музокараларни чўзиш тактикасини қўлланиб, мамлакатда ва бутун дунёда жамоатчиликнинг фикрини чалғитишга уринмоқда. Бироқ бу алдамчилик янги-янги мағлубиятларга, АҚШ обрўсининг янада тушиб кетишига олиб келиши мумкин.

Америка Қўшма Штатлари Вьетнамдаги сиёсий вазиятни тинч ҳал қилишга тайёр эканлигини сўзда эмас, балки амалда исботлаши керак. Вьетнам билан бирдамлик халқаро ҳаракати, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Вьетнамни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётганлиги ватанпарварларни империалист босқинчиларга қарши курашда янги ғалабаларга илҳомлантирмоқда, уларнинг кучига куч қўшмоқда. СССР Олий Советининг IV сессиясида «Халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисида» доклад қилган СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико шундай деган эди: «Бизнинг мамлакатларимиз географик жиҳатдан ёнма-ён турмаган бўлса ҳам, лекин агрессияга қарши Вьетнам халқи олиб бораётган курашда вьетнамликларнинг Совет Иттифоқидан ва қардош социалистик мамлакатлардан кўра яқинроқ ва вафодор дўстлари йўқ. Совет кишилари Вьетнам халқининг ҳақ иши тантана қилишига аминдирлар ва бу тантана куни тезроқ келиши учун ҳамма чораларни кўрадилар».

В. ЗЮГАНОВ.

Эльдьярн — Исландиянинг янги президенти

РЕЙКЬЯВИК, 2 июль. (ТАСС). 30 июнда бўлиб ўтган президент сайловининг натижалари бу ерда эълон қилинди. Исландия миллий маданиятини ҳимоя қилиб чиқиб, шуҳрат қозонган, Рейкьявик миллий музейининг директори Кристиан Эльдьярн Исландиянинг янги президенти қилиб сайланди. У 64,9 процент овоз олиб, ўз рақиби — Исландиянинг Даниядаги элчиси Гуннар Тороддсен устидан катта ғалаба қозонди. Янги президент 1 августдан бошлаб ўз вазифаларини ижро этишга киришади.

Исроил ҳарбийларининг иғвогарликлари

ҚОҲИРА. (ТАСС). «Ал ахбор» газетасининг ёзишича, Исроил ҳарбийлари Бирлашган Араб Республикасининг балиқ овловчи бир неча кемалари экипажига нисбатан қароқчиларча ҳаракат қилганлар.

Мисрнинг Порт-Саиддан 40 километр шарқи-шимолида турган балиқ [illegible]човчи учта кемасини бўли[illegible]илнинг икки торпеэ[illegible]атери тўхтатган. Йорк [illegible]р пулемётларини лар [illegible]ларга тўғрилаб, лар бо[illegible]ларига яқинлаочиқ [illegible]нлар ва Исроил [illegible]ари кемада тин[illegible] ўтказганлар. Иғво[illegible]ар балиқчиларнинг [illegible]шахсий гувоҳномаларини мусодара қилиб, сўнгра жўнаб қолганлар.

Яна отишма

БАЙРУТ, 2 июль. (ТАСС). Бу ерда Аммондан олинган маълумот[illegible]га қараганда, Исроил билан Иордания ўртасида ўт очишни тўхтатиш [illegible]иясида неча яна [illegible]шма юз берган. Иордания ҳарбий қўмондон[illegible]игининг вакили айтди[illegible], Исроил қўшинлари Дамия кўприги районида (Иордан дарёси водийсининг шимолий қисми) Иордания қўшинлари позицияларига қарата пулемётлар, миномётлар [illegible] танклардан ўт очган. [illegible] Иордания қўшинла[illegible] ўти очган. [illegible]ир соатча да[illegible]ан. Иордания [illegible] талафот йўқ.

КЕЧА ЦЕЙЛОН КОМПАРТИЯСИ ТАШКИЛ ТОПГАНИГА 25 ЙИЛ ТЎЛДИ

КЕЛАЖАК АВАНГАРДИДА

Бундан чорак аср муқаддам, 1943 йилнинг учинчи июлида Цейлон Коммунистик партияси ташкил топди. Бу оролдаги ишчилар ҳаракати тарихида энг муҳим воқеалардан бири бўлди.

Иккинчи жаҳон урушининг оловли йилларида ташкил этилган Цейлон Коммунистик партияси ўзининг асосий мақсади мамлакатда социалистик ва ундан кейин коммунистик жамият қуришдан иборат эканлигини дадил ва ошкора эълон қилди.

Коммунистлар партияси ташкил топган дастлабки кунларданоқ Цейлон халқи орасида фашистлар Германиясига қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган Совет Иттифоқи билан бирдамлик кампаниясини бошлаб юборди. Қизил Армияга ёрдам фонди учун маблағлар тўплаш бошланди, докерлар СССРга жўнатилаётган кемаларга юк юклашни рекорд қисқа муддатларда бажара бошладилар. Саноат корхоналарининг ишчилари эса куч ва вақтини аямасдан, совет буюртмаларини муддатидан олдин адо этиб турдилар. Коммунистлар дунёда биринчи социализм мамлакати тўғрисидаги адабиётларни тарқата бошладилар, бу мамлакат тўғрисида лекция ва виставкалар уюштириб турдилар. Бу мустамлакачилик режимининг оғир шароитларида чинакам қаҳрамонона фаолият эди.

Коммунистик партия Цейлон халқининг озодлик ва миллий мустақиллик учун кўп йиллик кураши анъаналарини давом эттирди. У 1943—1948 йилларда мамлакатга мустақиллик берилиши учун фидокорона курашди. 1947 йилда орол меҳнаткашларининг умумий иш ташлашини ва 1953 йилда эса кучли забастовкасини ташкил этди, 1956 йилда Коммунистик партия ҳокимият тепасига Соломон Бандаранаике бошлиқ антиимпериалистик ҳукуматнинг келишига имкон берадиган позицияда турди, Цейлон озодлик партияси (ўша пайтда бу партияга С. Бандаранаике бошчилик қилган), Социалистик партия ва Цейлон Коммунистик партиясининг тинчлик ва социализм учун, империализм ва мустамлакачиликка қарши биргаликда кураш ялпи программасини ишлаб чиқишнинг ташаббускори бўлиб чиқди. Бундай фаолият Цейлон коммунистларининг аҳоли кенг табақалари орасида обрўсини ошириб юборди.

25 йил давомида партия пролетар интернационализми байроғини муқаддас ушлаб келмоқда. У СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг муваффақиятларини бутун чоралар билан пропаганда қилаётир. Совет Иттифоқига ва халқаро коммунистик ҳаракатга қарши қаратилган бирорта ҳам туҳматга зарба бермасдан қолмаётир. Бугунги кунда Ленин ватани тўғрисидаги ҳақиқат Цейлоннинг энг узоқ қишлоқларигача етиб борган экан, бу энг аввало коммунистларнинг актив ва фидокорона меҳнати туфайли юз берди.

Шу кеча-кундузда Цейлон коммунистлари иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик янада мустаҳкамланиши учун барча чораларни ишга солмоқдалар. Шуни қайд қилиш ўринлики, кейинги пайтларда СССР Цейлон товарларининг энг йирик харидори бўлиб қолди. Совет мутахассислари ёрдамида қурилган Келанидаги шина заводи ва Орувеллидаги металлургия заводи маҳсулот бермоқда.

Цейлон Коммунистик партияси ўзининг 25 йиллик тўйи кунларида ҳам меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, мамлакат демократик ва ватанпарвар кучларнинг жипслиги учун, миллий мустақилликни мустаҳкамлаш учун, социализм учун фидокорона курашни давом эттирмоқда. У шунингдек, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги манфаатларини ҳам актив ҳимоя қилиб чиқмоқда.

Б. ВЛАДИМИРОВ, (АПН).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

◆ ВЕНГРИЯ

Республикада сиёсий маориф системасида ўқув йили тамом бўлди. Таълимнинг турли формаларида 1 миллион 600 минг киши қатнашди. «Непсабадшаг» газетаси ёзади: Кейинги вақтларда марксизм-ленинизмни ўрганишга иштиёқ кучайиб кетганлигига сабаб шуки, меҳнаткашлар даврнинг улкан проблемалари, халқаро ҳаёт воқеаларининг бориши, мамлакатнинг сиёсий ва хўжалик тараққиёти юзасидан назарий жиҳатдан асослаб берилган, ҳодисаларнинг ўзаро боғланишини очиб берадиган жавобларни қидириб топишга ҳаракат қилмоқдалар.

◆ ЧЕХОСЛОВАКИЯ

Республикада Чехословакия Коммунистик партиясининг район конференциялари бўлиб ўтди. Бу конференциялар Чехословакия Коммунистик партиясининг фавқулодда XIV съездига тайёргарлик тартибида ўтказилди. Партиянинг ва партия ташкилотларининг съезд олди давридаги вазифалари муҳокама қилинди. Область партия конференцияларига делегатлар сайланди.

◆ БОЛГАРИЯ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Министрлар Советининг қарорига мувофиқ Болгариянинг Старо Загора ва Габров округларидаги корхоналарнинг кўпчилигида ва бошқа округлардаги бир қанча илғор корхоналарда икки марта дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтаси жорий қилинади. Шундан кейинги икки йил мобайнида соғлиқни сақлаш ва маориф муассасаларидан ташқари мамлакатдаги ҳамма корхоналар ва муассасалар беш кунлик иш ҳафтасига ўтказилади. (ТАСС).

ВАШИНГТОНДА ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ВАШИНГТОН, 1 июль. (ТАСС). Бугун Оқ уйда ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома имзоланди. Шартномани АҚШ номидан — давлат секретари Д. Раск ҳамда қуролсизланиш ва қуролланиш устидан назорат қилиш агентлигининг директори У. Фостер, Совет Иттифоқи номидан — СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, Буюк Британия номидан — Буюк Британиянинг АҚШдаги элчиси П. Дин имзоладилар.

Совет Иттифоқи, АҚШ ва Буюк Британия депозитарий мамлакатлар ҳисобланади. Шартномани улар билан бирга бошқа кўп мамлакатларнинг расмий вакиллари имзоладилар.

Шартномани имзолаш маросимида СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, АҚШ давлат секретари Д. Раск ва Буюк Британиянинг АҚШдаги элчиси П. Дин қисқача нутқлар сўзладилар.

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ РУМИНИЯДА

БУХАРЕСТ, 3 июль. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари У Тан кеча бу ерга келди. У Тан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг координациялаш маъмурий комитети билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг иқтисодий ва социал кенгаши программаларини тузиб берувчи комитетнинг қўшма мажлисига раҳбарлик қилади.

Аджер пресс агентлигининг хабар беришича, бу мажлис Бухарестда 3 июлдан 5 июлгача давом этади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

АЖОЙИБОТЛАР

Бир гуллаш учун...

ЦЕЙЛОН оролидаги дарахтлар орасида сарвқомат, узун бўйли «соявли пальма»лар ўсади. Бу дарахт энг юқори шохларида ғунча пайдо бўлиб — гуллайдиган «тўй»ини умр бўйи кутади. Юқори шохларда гуллар пайдо бўлиб, сўла бошлаши билан дарахтнинг 8 метрли катта япроқлари ҳам, танаси ҳам қурийди. Бу дарахт умрида бир марта гуллаш учун «яшайди», сўнг ерда ўзидан уруғ қолдириб, йўқ бўлиб кетади.

* * *

Пластмасса соатлар

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ энг йирик «Хролотехника» соатсозлик заводининг мутахассислари ҳамма қисмлари пластмассадан ясаладиган соат тайёрламоқдалар. Бу соатлар металлдан ясалган соатлардек мустаҳкам бўлади. Вазни эса алюминийдан 45 процент енгилроқдир.

* * *

Қадимий «деҳқон»лар

ОМОЧ ер юзида жуда қадим замонларда яратилган асбобдир. Лекин одамлар бу қуролни яратгунгача ҳам тупроқни чувалчангларнинг ўзи доим ҳайдаб келишган» — деб ёзган эди Чарльз Дарвин. Чувалчанглар ўн миллион йиллардан буён ерни пармалаб ишлашади.

Соз тупроқли ерларнинг ҳар бир гектарида 5 миллионтагача чувалчанглар, қурт-қумурсқалар бўлади. Улар қазиб кирган тешикчалар орқали ёмғир суви тупроқнинг пастки қатламларига сингиб кетади. Шу тешиклар орқали тупроқ орасига ҳаво ва бошқа бактериялар, моддалар киради. Ана шуларнинг «меҳнати» туфайли бу тупроқда ҳар хил ўсимликлар ўсади, гуллайди, ҳосил беради. Олимларнинг ҳисоб-китоби бўйича, ҳар бир квадрат метр жойда мингдан ошиқ ана шундай тешикчалар бор. Бу тешикчалар ер остига қараб бир неча метрга чўзилиб кетган.

Кейинги тадқиқотлар натижасида бундан ҳам қизиқроқ ҳодисалар маълум бўлди: бу «деҳқон» — чувалчангларнинг аҳлатида ўсимлик ва дарахтларнинг уруғини тез етилтириб, ўстиришга ёрдам берадиган моддалар ҳам бор экан.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Тамбурчи Р. Ражабов чалади, 10.30 — Дўстлик қўшиқлари, 11.15 — «Кўп, яхши ва хилма-хил», 11.25 — Д. Соатқулов. «Фарғона квартети», 12.15 — «Сеҳрли мўйқалам», 13.30 — Дам олиш концерти (русча), 16.10 — «Қўшиқлар ҳақида ҳикоя» (русча), 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — «Элга хизмат — олий ҳиммат», 18.10 — Халқ куйларидан концерт, 19.20 — Татар куйлари, 20.00 — «Ёшлик» программаси, 20.30 — Д. Зокиров. Ленин ҳақида кантата, 21.00 — Халқаро мавзуларда эшиттириш, 21.10 — Кечки концерт, 22.20 — Ўзбек классик куйлари, 22.40 — С. Аҳмад. «Ўрик домла», 23.15 — Лирика кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Чўл ва турна (мультфильм), 18.25 — Андреева—Горькийнинг дўсти (ҳужжатли фильм, М. Андреева туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан), 19.15 — Севимли кино артистлари. Радион Нахапетов, 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Телеянгиликлар, 20.20 — Концерт, 21.10 Ильич орзуси амалда, 21.30 — Ўзбек совет адабиёти антологияси, С. Зуннунова, 21.50 — Кераклн одам (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Немис тилидан якунловчи машғулот.

Ўзбек тилида: 18.30 — Олий ўқув юртига кирувчилар учун. Иншони қандай ёзмоқ керак? 19.00 — Физика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Комсомолдан ўрнак ол (ўқувчилар учун), 20.20 — Янги реформа амалда.

Рус тилида: 20.35 — Словакия рақс миниатюралари. Концерт. 21.15 — Тошкент — рассом кўзи билан, 21.30 — Стадионда учрашамиз (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/VII да Икки билагузук, 5/VII да Ёшлкида берган кўнгил.

КИНО

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Коинот ғорининг сири — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Капрал револьвери — «МОСКВА», Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Жазосиз қотиллик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндлар суянчиғи — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Натижа — НАВОИЙ номли.

Мени топ — ТЕЛЬМАН номли.

Виктор Чернишевнинг уч куни — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уста-жаллод — «ХИВА».

ХОНОБОД ДУБИЛЬ — ЭКСТРАКТ ЗАВОДИГА

мавсумда Қирғизистон ССР тоғларида тери ошлаш материалларини тайёрлаш учун ишчилар

КЕРАК

Мавсум октябрь ойигача давом этади.

Иш ҳақи ишбай — мукофот тариқасида, тоғда ишлангани учун 20% қўшимча ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Андижон области, Хонобод посёлкаси; Қирғизистон ССР, Ўш области, Ўзган шаҳри, Қирғизистон ССР, Ўш области, Сузоқ райони, Боғиш посёлкаси.

«ТАШКЕНТВОДСТРОЙ» ТРЕСТИГА МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ КОНТОРАСИ ВА ТРЕСТИДА ИШЛАШ УЧУН

лойиҳа-смета группалар бошлиғи, гидротехник инженерлар, катта бухгалтер, жиҳозлаш ва металл бўйича инженер, қурилиш техниклари ва граждан-саноат қурилиши инженерлари

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор райони, Ғафур Ғулом кўчаси, 14-уй, кадрлар бўлими.

[illegible] ЎЗБЕКИСТОНИ — [illegible]трального Комитета Компар[illegible]стана, Верховного Совета и [illegible]истров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б № 154. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02586.